

ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ
ΕΠΙΤΡΟΠΗ

Βρυξέλλες, 6.7.2017
COM(2017) 370 final

ΕΚΘΕΣΗ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ

**Παρακολούθηση της εφαρμογής του δικαίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης
Ετήσια έκθεση 2016**

{SWD(2017) 259 final}

{SWD(2017) 260 final}

I.	Εισαγωγή	3
II.	Έλεγχος επιβολής της νομοθεσίας σε τομείς με πολιτική προτεραιότητα	4
1.	Νέα ώθηση για την απασχόληση, την ανάπτυξη και τις επενδύσεις	6
2.	Συνδεδεμένη «ψηφιακή ενιαία αγορά»	8
3.	Ανθεκτική Ενεργειακή Ένωση με μακρόπνοη πολιτική για την κλιματική αλλαγή	8
4.	Βαθύτερη και δικαιότερη εσωτερική αγορά με ενισχυμένη βιομηχανική βάση	9
5.	Βαθύτερη και δικαιότερη οικονομική και νομισματική ένωση	13
6.	Χώρος δικαιοσύνης και θεμελιωδών δικαιωμάτων με βάση την αμοιβαία εμπιστοσύνη	14
7.	Προς μια νέα πολιτική για τη μετανάστευση	15
8.	Συνεργασία με τα κράτη μέλη για τη διασφάλιση της ορθής εφαρμογής του δικαίου της ΕΕ	16
8.1.	Σχέδια υλοποίησης: κατάσταση προόδου	16
8.2.	Επεξηγηματικά έγγραφα: κατάσταση προόδου	17
III.	Διαδικασίες επί παραβάσει	21
IV.	Πριν από την κίνηση διαδικασίας επί παραβάσει	23
1.	Εντοπισμός προβλημάτων	23
1.1.	Αυτεπάγγελτες διαδικασίες	23
1.2.	Καταγγελίες και αναφορές	23
2.	EU Pilot	25
V.	Στάδια διαδικασιών επί παραβάσει	29
1.	Το προδικαστικό στάδιο	29
2.	Αποφάσεις του Δικαστηρίου βάσει του άρθρου 258 και του άρθρου 260 παράγραφος 2 της ΣΛΕΕ	32
VI.	Μεταφορά οδηγιών στο εθνικό δίκαιο	34
1.	Καθυστερημένη μεταφορά στο εθνικό δίκαιο	34
2.	Προσφυγές στο Δικαστήριο βάσει του άρθρου 258 και του άρθρου 260 παράγραφος 3 της ΣΛΕΕ	36
VII.	Συμπεράσματα	38

I. ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Η αποτελεσματική εφαρμογή του δικαίου της ΕΕ είναι απαραίτητη προκειμένου οι πολίτες και οι επιχειρήσεις να είναι σε θέση να αποκομίσουν τα οφέλη των πολιτικών της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Συχνά, όταν προκύπτουν ζητήματα — δοκιμές εκπομπών των αυτοκινήτων, παράνομοι χώροι ταφής αποβλήτων ή ασφάλεια των μεταφορών — το πρόβλημα δεν έγκειται στην έλλειψη νομοθεσίας της ΕΕ αλλά στην αναποτελεσματική εφαρμογή της.

Τα κράτη μέλη είναι υπεύθυνα για την έγκαιρη και ακριβή μεταφορά των οδηγιών στο εθνικό τους δίκαιο, καθώς και για την ορθή εφαρμογή και υλοποίηση ολόκληρου του νομοθετικού πλαισίου της ΕΕ (το κεκτημένο)¹. Ως θεματοφύλακας των Συνθηκών, η Επιτροπή παρακολουθεί τα μέτρα των κρατών μελών και διασφαλίζει τη συμμόρφωση της νομοθεσίας τους με το δίκαιο της ΕΕ². Εάν ένα κράτος μέλος δεν συμμορφώνεται με το δίκαιο της Ένωσης, η Επιτροπή μπορεί να κινήσει διαδικασία επί παραβάσει και, εάν είναι απαραίτητο, να προσφύγει στο Δικαστήριο. Η επιβολή χρηματικής ποινής μπορεί να προταθεί σε περίπτωση που ένα κράτος μέλος δεν λάβει μέτρα προκειμένου να εφαρμόσει απόφαση του Δικαστηρίου ή δεν κοινοποιήσει στην Επιτροπή τα μέτρα που έχει λάβει για τη μεταφορά νομοθετικής οδηγίας στο εθνικό του δίκαιο³.

Η καλύτερη εφαρμογή του δικαίου της ΕΕ αποτελεί προτεραιότητα της Επιτροπής Juncker και βασικό σκέλος του θεματολογίου για τη βελτίωση της νομοθεσίας. Η Επιτροπή επανέλαβε τη δέσμευσή της να βελτιώσει την εφαρμογή του δικαίου της ΕΕ σε ανακοίνωση την οποία εξέδωσε τον Δεκέμβριο του 2016 και στην οποία περιγράφει μια περισσότερο στρατηγική προσέγγιση της πολιτικής περί παραβάσεων⁴. Ανακοίνωσε ότι θα δίνει προτεραιότητα στις περισσότερο σοβαρές παραβιάσεις του δικαίου της ΕΕ οι οποίες θίγουν τα συμφέροντα των πολιτών και των επιχειρήσεων.

Στην παρούσα ετήσια έκθεση επισημαίνονται οι κυριότερες εξελίξεις στον τομέα επιβολής της νομοθεσίας κατά το έτος 2016. Η δομή της έκθεσης αντικατοπτρίζει την έμφαση που δίνεται στα μέτρα επιβολής της νομοθεσίας στους τομείς πολιτικής προτεραιότητας της Επιτροπής. Για παράδειγμα, η Επιτροπή ανέλαβε δράσεις επιβολής της νομοθεσίας στον τομέα της εσωτερικής αγοράς, με ειδική στόχευση σε κράτη μέλη τα οποία δεν θέσπισαν ή δεν εφάρμοσαν συστήματα ποινών για να αποτρέψουν τις εκ μέρους των κατασκευαστών αυτοκινήτων παραβιάσεις της νομοθεσίας για τις εκπομπές των αυτοκινήτων. Ένα άλλο παράδειγμα είναι η μεταφορά στο εθνικό δίκαιο των κανόνων της ΕΕ για τις δημόσιες προμήθειες και παραχωρήσεις· στον τομέα αυτόν, η πλήρης μεταφορά στο εθνικό δίκαιο και εφαρμογή του δικαίου της ΕΕ είναι ουσιώδεις προκειμένου να καταστεί ευκολότερη και φθηνότερη για τις μικρομεσαίες επιχειρήσεις η υποβολή προσφορών για δημόσιες συμβάσεις, με πλήρη τήρηση των αρχών περί διαφάνειας και ανταγωνισμού της ΕΕ. Πέραν των τομέων προτεραιότητας, στα έγγραφα που συνοδεύουν την παρούσα έκθεση⁵ εξετάζεται πόσο ικανοποιητικά εφαρμόστηκε το δίκαιο της ΕΕ και αντιμετωπίστηκαν οι συναφείς προκλήσεις σε κάθε κράτος μέλος και τομέα πολιτικής.

¹ Άρθρο 291 παράγραφος 1 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΣΛΕΕ).

² Σύμφωνα με το άρθρο [17 της ΣΕΕ](#), «[η Επιτροπή] μεριμνά για την εφαρμογή των Συνθηκών καθώς και των μέτρων που θεσπίζονται βάσει αυτών από τα θεσμικά όργανα. Επιβλέπει την εφαρμογή του δικαίου της Ένωσης [...]».

³ Άρθρο 260 παράγραφοι 2 και 3 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΣΛΕΕ).

⁴ Ανακοίνωση «Δίκαιο της ΕΕ: Καλύτερη εφαρμογή για καλύτερα αποτελέσματα, [C\(2016\) 8600](#), ΕΕ C 18 της 19.1.2017.

⁵ SWD(2017)259 και SWD(2017) 260.

II. ΈΛΕΓΧΟΣ ΕΠΙΒΟΛΗΣ ΤΗΣ ΝΟΜΟΘΕΣΙΑΣ ΣΕ ΤΟΜΕΙΣ ΜΕ ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑ

Η μέριμνα για τη βελτίωση της εφαρμογής και υλοποίησης των νομικών πράξεων της ΕΕ αποτελεί προϋπόθεση για την επίτευξη των στόχων των πολιτικών της ΕΕ εν γένει, και ειδικότερα των πολιτικών προτεραιοτήτων της Επιτροπής Juncker. Η Επιτροπή χρησιμοποιεί ευρύ φάσμα εργαλείων, συμπεριλαμβανομένων των διαδικασιών επί παραβάσει, για την επίτευξη των στόχων των πολιτικών της ΕΕ. Στην ετήσια έκθεση για το 2016 παρέχεται επισκόπηση της δράσης που έχει αναλάβει η Επιτροπή σε αυτό το πλαίσιο.

Νέα πολιτική επιβολής της νομοθεσίας — Ανακοίνωση «Δίκαιο της ΕΕ: Καλύτερη εφαρμογή για καλύτερα αποτελέσματα»

Τον Δεκέμβριο του 2016, η Επιτροπή εξέδωσε νέα ανακοίνωση σχετικά με την πολιτική επιβολής της νομοθεσίας: *Δίκαιο της ΕΕ: Καλύτερη εφαρμογή για καλύτερα αποτελέσματα*⁶. Στην ανακοίνωση παρουσιάζονται οι τρόποι με τους οποίους η Επιτροπή, ως θεματοφύλακας των Συνθηκών, θα εντείνει τις προσπάθειές της για τη διασφάλιση της συμμόρφωσης με το δίκαιο της ΕΕ. Η ρήση «πιο μεγάλη και πιο φιλόδοξη στα ουσιαστικά θέματα, αλλά πιο μικρή και πιο συγκρατημένη στα λιγότερο σημαντικά» θα πρέπει να μετουσιωθεί σε μια περισσότερο στρατηγική και αποτελεσματική προσέγγιση της επιβολής της νομοθεσίας όσον αφορά τον χειρισμό των παραβάσεων. Κατά την εφαρμογή της προσέγγισης αυτής, η Επιτροπή θα πρέπει να εστιάζει σε προβλήματα όπου τα μέτρα επιβολής τα οποία λαμβάνει μπορούν να έχουν ουσιαστικά αποτελέσματα, καθώς και σε προτεραιότητες πολιτικής. Ως εκ τούτου, η Επιτροπή θα διακρίνει τις υποθέσεις σε κατηγορίες ανάλογα με την προστιθέμενη αξία που μπορεί να επιτευχθεί μέσω μιας διαδικασίας επί παραβάσει. Επίσης, θα θέτει υποθέσεις στο αρχείο εάν το κρίνει σκόπιμο από άποψη πολιτικής.

Η Επιτροπή θα εστιάζει σε υποθέσεις στις οποίες τα κράτη μέλη:

- παραλείπουν να ανακοινώσουν μέτρα μεταφοράς στο εθνικό δίκαιο ή στις οποίες τα εν λόγω μέτρα έχουν οδηγήσει στην πλημμελή μεταφορά οδηγιών στο εθνικό δίκαιο·
- δεν συμμορφώνονται με απόφαση του Δικαστηρίου (όπως αναφέρεται στο άρθρο 260 παράγραφος 2 της ΣΛΕΕ)· ή
- ζημιώνουν σοβαρά τα οικονομικά συμφέροντα της ΕΕ ή παραβιάζουν τις αποκλειστικές αρμοδιότητες της ΕΕ.

Η Επιτροπή θα παρεμβαίνει ενεργά σε υποθέσεις που αποκαλύπτουν συστημικές αδυναμίες στο νομικό σύστημα ενός κράτους μέλους. Σε αυτές περιλαμβάνονται υποθέσεις εθνικών κανόνων ή γενικών πρακτικών που εμποδίζουν τη διαδικασία έκδοσης προδικαστικών αποφάσεων από το Δικαστήριο. Η Επιτροπή θα παρεμβαίνει επίσης ενεργά σε υποθέσεις στις οποίες το εθνικό δίκαιο εμποδίζει τα εθνικά δικαστήρια να αναγνωρίσουν την υπεροχή του δικαίου της ΕΕ. Επίσης, θα παρεμβαίνει κατά προτεραιότητα σε υποθέσεις στις οποίες το εθνικό δίκαιο δεν προβλέπει αποτελεσματικές διαδικασίες προσφυγής για παραβάσεις του δικαίου της ΕΕ ή στις οποίες το εθνικό δίκαιο εμποδίζει με άλλον τρόπο τα εθνικά δικαστικά συστήματα να διασφαλίσουν την αποτελεσματική εφαρμογή του δικαίου της ΕΕ. Η Επιτροπή θα προβαίνει άμεσα στη διερεύνηση τέτοιου είδους παραβάσεων. Θα κινεί διαδικασίες επί παραβάσει χωρίς να στηρίζεται στον μηχανισμό EU Pilot, εκτός εάν η προσφυγή στο EU Pilot θεωρείται χρήσιμη σε μια συγκεκριμένη περίπτωση.

Κατά την υλοποίηση της νέας προσέγγισης, η Επιτροπή θα εξακολουθήσει να εκτιμά τον ουσιαστικό ρόλο που διαδραματίζουν οι μεμονωμένες καταγγελίες για τον εντοπισμό γενικότερων προβλημάτων σχετικά με την εφαρμογή του δικαίου της ΕΕ που επηρεάζουν τα συμφέροντα των πολιτών και των επιχειρήσεων. Ωστόσο, είναι σημαντικό οι πολίτες να κατανοούν τι είναι η διαδικασία επί παραβάσει και να προσαρμόζουν αντίστοιχα τις προσδοκίες τους. Πολλοί εξ αυτών υποβάλλουν καταγγελίες προσδοκώντας να λάβουν χρηματική ή άλλη αποζημίωση για παράβαση του δικαίου της ΕΕ. Όμως δεν είναι αυτός ο σκοπός της διαδικασίας επί παραβάσει. Ως εκ τούτου, ορισμένες μεμονωμένες περιπτώσεις πλημμελούς εφαρμογής, που δεν θέτουν γενικότερα ζητήματα αρχής, συχνά μπορούν να

⁶ [C\(2016\) 8600](#), ΕΕ C 18 της 19.1.2017.

αντιμετωπιστούν ικανοποιητικά μέσω άλλων, καταλληλότερων μηχανισμών σε επίπεδο ΕΕ και σε εθνικό επίπεδο. Σε αυτές τις περιπτώσεις, εφόσον προβλέπεται αποτελεσματική έννομη προστασία, η Επιτροπή, κατά γενικό κανόνα, θα κατευθύνει τους καταγγέλλοντες στο εθνικό επίπεδο.

Ενώ η Επιτροπή θα εξακολουθήσει να υποστηρίζει τα κράτη μέλη στις προσπάθειές τους να μεταφέρουν στο εθνικό τους δίκαιο, να εφαρμόζουν και να υλοποιούν το δίκαιο της ΕΕ, είναι σημαντικό τα κράτη μέλη να εκπληρώνουν τις υποχρεώσεις τους όσον αφορά την τήρηση και τον σεβασμό των κανόνων που τα ίδια έχουν από κοινού θεσπίσει. Στο πλαίσιο αυτό, η Επιτροπή θα ενισχύσει την προσέγγισή της όσον αφορά τις κυρώσεις για τη μη ανακοίνωση μέτρων μεταφοράς στο εθνικό δίκαιο: σε υποθέσεις που παραπέμπονται στο Δικαστήριο δυνάμει του άρθρου 258 σε συνδυασμό με το άρθρο 260 παράγραφος 3 της ΣΛΕΕ, η Επιτροπή θα ζητά πλέον συστηματικά από το Δικαστήριο να επιβάλλει την καταβολή κατ' αποκοπή ποσού καθώς και περιοδικής χρηματικής ποινής.

1. Νέα ώθηση για την απασχόληση, την ανάπτυξη και τις επενδύσεις

Η πρώτη προτεραιότητα της Επιτροπής Juncker είναι η ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας της Ευρώπης και η τόνωση των επενδύσεων που δημιουργούν θέσεις εργασίας. Ωστόσο, οι προσπάθειες να διαμορφωθεί το κατάλληλο κανονιστικό περιβάλλον για τη στήριξη των επιχειρήσεων και της δημιουργίας θέσεων εργασίας υπονομεύονται εάν το κεκτημένο της ΕΕ δεν εφαρμόζεται ορθά και εγκαίρως. Κατά συνέπεια, ο έλεγχος της εφαρμογής και υλοποίησης του δικαίου της ΕΕ συμβάλλει επίσης σε σημαντικό βαθμό στη δημιουργία θέσεων εργασίας, στην ανάπτυξη και στις επενδύσεις.

Οι δραστηριότητες της Επιτροπής για τον έλεγχο της τήρησης της νομοθεσίας κατά το 2016 επικεντρώθηκαν στους ακόλουθους τομείς:

Επιβολή του κεκτημένου σχετικά με την ελεύθερη κυκλοφορία των εργαζομένων και την υγεία και ασφάλεια στην εργασία

Η Επιτροπή συνέχισε τις προσπάθειές της για την εξασφάλιση ισότιμων όρων ανταγωνισμού στην αγορά εργασίας της ΕΕ ελέγχοντας την πλήρη και ορθή μεταφορά στο εθνικό δίκαιο των κρατών μελών των οδηγιών στους τομείς της ελεύθερης κυκλοφορίας των εργαζομένων και της υγείας και ασφάλειας στην εργασία.

Το 2016 έληξε η προθεσμία για τη μεταφορά δύο σημαντικών οδηγιών στο εθνικό δίκαιο των κρατών μελών: η μία αφορά την επιβολή των δικαιωμάτων ελεύθερης κυκλοφορίας των εργαζομένων,⁷ ενώ η άλλη αφορά την επιβολή των δικαιωμάτων των αποσπασμένων εργαζομένων⁸. Καθώς αρκετά κράτη μέλη δεν ανακοίνωσαν τα μέτρα μεταφοράς στο εθνικό τους δίκαιο εντός της προθεσμίας, η Επιτροπή κίνησε σειρά διαδικασιών επί παραβάσει τον Σεπτέμβριο του 2016.

Στον τομέα της υγείας και ασφάλειας στην εργασία, η προθεσμία για τη μεταφορά της οδηγίας σχετικά με τις απαιτήσεις υγείας και ασφάλειας σε περίπτωση έκθεσης σε ηλεκτρομαγνητικά πεδία⁹ έληξε την 1η Ιουλίου 2016. Η οδηγία συμβάλλει σημαντικά στην προστασία της υγείας των εργαζομένων. Η Επιτροπή ελέγχει τα μέτρα μεταφοράς στο εθνικό δίκαιο των κρατών μελών και κίνησε σειρά διαδικασιών επί παραβάσει το 2016.

Η Επιτροπή συνέχισε τον έλεγχο της μεταφοράς στο εθνικό δίκαιο της οδηγίας για την ταξινόμηση, την επισήμανση και τη συσκευασία των ουσιών και των μειγμάτων¹⁰ και απέστειλε ερωτήσεις σε οκτώ κράτη μέλη προκειμένου να επαληθεύσει την ορθή εφαρμογή της οδηγίας για την προστασία των εργαζομένων από τραυματισμούς που προκαλούνται από αιχμηρά αντικείμενα στον νοσοκομειακό και υγειονομικό τομέα¹¹.

Επιβολή του κεκτημένου στον τομέα του περιβάλλοντος

Η Επιτροπή έχει θέσει ως στόχο των δράσεών της για την επιβολή των περιβαλλοντικών κανόνων της ΕΕ να συμβάλει σε ένα υγιέστερο περιβάλλον και σε μια ισχυρότερη και περισσότερο «κυκλική» οικονομία η οποία χρησιμοποιεί τους πόρους με περισσότερο βιώσιμο τρόπο. Επίσης, επιδιώκει να εξασφαλίσει ίσους όρους ανταγωνισμού για όλα τα κράτη μέλη και τους οικονομικούς φορείς που πρέπει να συμμορφώνονται με τις περιβαλλοντικές απαιτήσεις. Τα αυστηρά μέτρα επιβολής δίνουν επίσης ώθηση στην αγορά για την αναζήτηση καινοτόμων τρόπων αύξησης της αποδοτικής χρήσης των πόρων και μείωσης της εξάρτησης από τις εισαγωγές, στοιχεία που με τη σειρά τους προσφέρουν ανταγωνιστικό πλεονέκτημα στις επιχειρήσεις της ΕΕ και δημιουργούν θέσεις εργασίας.

⁷ Οδηγία [2014/54/ΕΕ](#).

⁸ Οδηγία [2014/67/ΕΕ](#).

⁹ Οδηγία [2013/35/ΕΕ](#).

¹⁰ Οδηγία [2014/27/ΕΕ](#).

¹¹ Οδηγία [2010/32/ΕΕ](#).

Σε ορισμένα κράτη μέλη εξακολουθούν να διαπιστώνονται σημαντικές ελλείψεις στην εφαρμογή και την επιβολή της περιβαλλοντικής νομοθεσίας της ΕΕ, ειδικότερα όσον αφορά τη διαχείριση των αποβλήτων, τις υποδομές επεξεργασίας λυμάτων και τη συμμόρφωση με τις οριακές τιμές για την ποιότητα του αέρα.

Η Επιτροπή συνέχισε να λαμβάνει μέτρα για την αντιμετώπιση των ελλείψεων αυτών με τη χρήση νομικών μέσων, ιδίως διαδικασιών επί παραβάσει, αλλά και μέσω στενής συνεργασίας με τις εθνικές αρχές και άλλους ενδιαφερόμενους φορείς για την υποστήριξη της συμμόρφωσης. Στο πλαίσιο αυτό, το 2016 η Επιτροπή δρομολόγησε την επισκόπηση της εφαρμογής της περιβαλλοντικής πολιτικής¹². Στόχος της διαδικασίας αυτής είναι να βελτιωθεί το κοινό πεδίο γνώσεων σχετικά με τις ελλείψεις στην εφαρμογή της περιβαλλοντικής νομοθεσίας και πολιτικής της ΕΕ σε κάθε κράτος μέλος και να αντιμετωπιστούν οι βαθύτερες αιτίες των εν λόγω ελλείψεων. Επίσης επιδιώκεται η παροχή λύσεων που συμπληρώνουν τις δράσεις επιβολής του νόμου και η τόνωση των ανταλλαγών ορθών πρακτικών. Η επισκόπηση βασίζεται σε ειδικές ανά χώρα εκθέσεις, οι οποίες θα καταρτίζονται ανά διετία και θα επικεντρώνονται σε βασικά θέματα στον τομέα της περιβαλλοντικής νομοθεσίας και πολιτικής σε κάθε κράτος μέλος. Οι εκθέσεις θα προετοιμάσουν το έδαφος για τη διεξαγωγή διαλόγου με κάθε κράτος μέλος και στο εσωτερικό κάθε κράτους μέλους.

Επιβολή του κεκτημένου στον τομέα της γεωργίας

Η στρατηγική της Επιτροπής όσον αφορά την επιβολή της νομοθεσίας επικεντρώθηκε στη μέριμνα για την εφαρμογή γεωργικών μέτρων τα οποία έχουν τη μεγαλύτερη δυνατότητα να στηρίξουν την απασχόληση και την ανάπτυξη. Τα εν λόγω μέτρα συμβάλλουν επίσης σε μια βαθύτερη και δικαιότερη εσωτερική αγορά.

Η κοινή γεωργική πολιτική (ΚΓΠ) και η επιβολή των σχετικών κανόνων της ΕΕ συμβάλλουν στην ενίσχυση τόσο της ανταγωνιστικότητας του πρωτογενούς τομέα όσο και του προσανατολισμού του προς την αγορά, ενώ παράλληλα προστατεύουν τους γεωργούς από αιφνίδια και σοβαρές διαταράξεις της αγοράς. Ο πρωταρχικός στόχος είναι η διατήρηση της γεωργικής δραστηριότητας στην Ευρώπη.

Το 2016 η Επιτροπή έδωσε ιδιαίτερη προσοχή στην εφαρμογή από όλα τα κράτη μέλη των διατάξεων για τις άμεσες ενισχύσεις, οι οποίες αποτελούν σημαντικό στοιχείο της μεταρρύθμισης της ΚΓΠ του 2014. Αφού εξέτασε τη συμβατότητα της εθνικής νομοθεσίας με τις διατάξεις της ΕΕ, η Επιτροπή ξεκίνησε διαλόγους με διάφορα κράτη μέλη μέσω του EU Pilot.

Η Επιτροπή εστίασε επίσης στην ενεργό παρακολούθηση της ορθής, σαφούς και έγκαιρης μεταφοράς στο εθνικό δίκαιο των κρατών μελών των οδηγιών της ΕΕ για τη γεωργία. Στόχος ήταν η δημιουργία ασφάλειας δικαίου και η παροχή της δυνατότητας στους πολίτες και στις επιχειρήσεις να επωφεληθούν από τις ευκαιρίες που προσφέρει η ενιαία αγορά. Η Επιτροπή παρείχε συνδρομή στα κράτη μέλη προκειμένου να εφαρμόσουν εγκαίρως (έως τις 22 Δεκεμβρίου 2016) την οδηγία για τις καζίνες και τα καζείνικα άλατα¹³.

Επιβολή του κεκτημένου στον τομέα της θαλάσσιας πολιτικής και αλιείας

Η στρατηγική της Επιτροπής όσον αφορά την επιβολή της νομοθεσίας το 2016 επικεντρώθηκε στους τομείς διατήρησης και ελέγχου της αλιείας που είναι αναγκαίοι για την ανάπτυξη της «κυκλικής» οικονομίας, στο πλαίσιο της οποίας οι αλιευτικοί πόροι χρησιμοποιούνται με βιώσιμο τρόπο, με αποτέλεσμα την εξασφάλιση θέσεων εργασίας και ανάπτυξης στον τομέα της αλιείας σε μακροπρόθεσμο ορίζοντα. Ιδιαίτερη προσοχή δόθηκε στις συστημικές ελλείψεις των εθνικών συστημάτων παρακολούθησης της αλιείας, οι οποίες παρεμποδίζουν τον εντοπισμό παράνομων αλιευτικών δραστηριοτήτων, εις βάρος της βιωσιμότητας του τομέα. Επιπλέον, σε διάφορες περιπτώσεις λήφθηκαν μέτρα για να αντιμετωπιστεί ο μη σεβασμός της αποκλειστικής εξωτερικής αρμοδιότητας της ΕΕ και να στηριχτεί ο στόχος της ΕΕ για την ενίσχυση του ρόλου της ως παγκόσμιου

¹² [COM\(2016\) 316 final](#).

¹³ Οδηγία (ΕΕ) [2015/2203](#).

παράγοντα στον τομέα της αλιείας. Επίσης, μετά τη λήξη της προθεσμίας μεταφοράς στο εθνικό δίκαιο ορισμένων διατάξεων της οδηγίας για τον θαλάσσιο χωροταξικό σχεδιασμό¹⁴ στις 18 Σεπτεμβρίου 2016, η Επιτροπή κίνησε διαδικασίες επί παραβάσει κατά πέντε κρατών μελών τα οποία δεν κοινοποίησαν κανένα εθνικό μέτρο μεταφοράς. Άλλες τρεις διαδικασίες κινήθηκαν λόγω μερικής μεταφοράς στο εθνικό δίκαιο.

2. Συνδεδεμένη «ψηφιακή ενιαία αγορά»

Η στρατηγική της Επιτροπής για την επιβολή της νομοθεσίας που αφορά τα δίκτυα, το περιεχόμενο και την τεχνολογία των επικοινωνιών εστιάστηκε το 2016 σε προτεραιότητες σε διάφορους τομείς. Μεταξύ των εν λόγω προτεραιοτήτων περιλαμβάνονται, για παράδειγμα, διαρθρωτικά στοιχεία της νομοθεσίας για τις ηλεκτρονικές επικοινωνίες, όπως η ανεξαρτησία των εθνικών ρυθμιστικών αρχών, η τήρηση των διαδικασιών διαβούλευσης κατά τη διαδικασία ανασκόπησης της αγοράς, η διαχείριση του φάσματος των συχνοτήτων και η ελευθερία εγκατάστασης. Οι προσπάθειες επιβολής της νομοθεσίας αφορούσαν επίσης διατάξεις κρίσιμης σημασίας για την προστασία της εσωτερικής αγοράς στον τομέα των οπτικοακουστικών υπηρεσιών, όπως η τήρηση των αρχών της χώρας προέλευσης και της ελευθερίας λήψης σήματος.

Η Επιτροπή κίνησε διαδικασίες επί παραβάσει κατά των περισσότερων κρατών μελών διότι δεν μετέφεραν πλήρως στο εθνικό τους δίκαιο την οδηγία για τη μείωση του κόστους ευρυζωνικών υπηρεσιών¹⁵ και την οδηγία για τη συλλογική διαχείριση δικαιωμάτων¹⁶. Επιπλέον, προέβη σε περαιτέρω ενέργειες στο πλαίσιο διαδικασιών επί παραβάσει που είχαν ήδη κινηθεί λόγω μη μεταφοράς στο εθνικό δίκαιο της οδηγίας σχετικά με την περαιτέρω χρήση πληροφοριών του δημόσιου τομέα («οδηγία ΠΔΤ»)¹⁷. Επίσης, η Επιτροπή διεξήγαγε διαλόγους με κράτη μέλη για την αντιμετώπιση θεμάτων συμμόρφωσης. Οι εν λόγω διάλογοι αφορούσαν, για παράδειγμα, πρακτικές ρυθμίσεις για την ορθή εφαρμογή του κανονισμού για την ηλεκτρονική ταυτοποίηση και τις υπηρεσίες εμπιστοσύνης (eIDAS), καθώς και για την ορθή μεταφορά στο εθνικό δίκαιο της οδηγίας για τη συλλογική διαχείριση δικαιωμάτων.

3. Ανθεκτική Ενεργειακή Ένωση με μακρόπνοη πολιτική για την κλιματική αλλαγή

Η *στρατηγική πλαίσιο για μια ανθεκτική Ενεργειακή Ένωση με μακρόπνοη πολιτική για την κλιματική αλλαγή*¹⁸ της Επιτροπής προβλέπει ότι «πρώτη προτεραιότητα για τη δημιουργία της Ενεργειακής Ένωσης αποτελεί η πλήρης εφαρμογή και αυστηρή επιβολή της ισχύουσας νομοθεσίας για την ενέργεια και της συναφούς νομοθεσίας.»

Η Επιτροπή παρακολούθησε στενά την εφαρμογή του κεκτημένου στους τομείς του κλίματος και της ενεργειακής πολιτικής. Διενήργησε συστηματικούς ελέγχους σχετικά με τη μεταφορά διαφόρων οδηγιών στο εθνικό δίκαιο και τη συμμόρφωση των κρατών μελών με αυτές. Έδωσε επίσης συνέχεια σε διαδικασίες επί παραβάσει που είχε ήδη κινήσει και αφορούσαν:

- τις οδηγίες της τρίτης δέσμης νομοθετικών μέτρων για την ενέργεια¹⁹.
- την οδηγία για την ενεργειακή απόδοση των κτιρίων²⁰.
- την οδηγία για την προστασία της υγείας του πληθυσμού από ραδιενεργές ουσίες που περιέχονται στο νερό ανθρώπινης κατανάλωσης²¹.
- την οδηγία για τα ραδιενεργά απόβλητα²².
- την οδηγία για την ενεργειακή απόδοση²³.

¹⁴ Οδηγία [2014/89/ΕΕ](#).

¹⁵ Οδηγία [2014/61/ΕΕ](#).

¹⁶ Οδηγία [2014/26/ΕΕ](#).

¹⁷ [Οδηγία 2013/37/ΕΕ](#).

¹⁸ [COM\(2015\) 80](#).

¹⁹ Οδηγίες [2009/72/ΕΚ](#) και [2009/73/ΕΚ](#).

²⁰ Οδηγία [2010/31/ΕΕ](#).

²¹ Οδηγία [2013/51/Ευρατόμ](#).

²² Οδηγία [2011/70/Ευρατόμ](#).

²³ Οδηγία [2012/27/ΕΕ](#).

- την οδηγία για την ασφάλεια των υπεράκτιων εργασιών²⁴.
- την οδηγία για τις ανανεώσιμες πηγές ενέργειας²⁵.
- την οδηγία για τα αποθέματα πετρελαίου²⁶.
- τον κανονισμό για την ασφάλεια εφοδιασμού με αέριο²⁷.
- τις οδηγίες για το σύστημα εμπορίας δικαιωμάτων εκπομπών της ΕΕ²⁸.
- την οδηγία για την ποιότητα των καυσίμων²⁹. και
- την οδηγία για την αποθήκευση διοξειδίου του άνθρακα σε γεωλογικούς σχηματισμούς³⁰.

Μετά τους ελέγχους συμμόρφωσης, το 2016 η Επιτροπή δρομολόγησε διαλόγους μέσω του EU Pilot με αρκετά κράτη μέλη. Κίνησε επίσης 31 διαδικασίες επί παραβάσει μετά τη διενέργεια συστηματικών ελέγχων συμμόρφωσης και τη διαπίστωση ελλείψεων στην υποβολή εκθέσεων σχετικά με την ενεργειακή απόδοση και τον πυρηνικό τομέα.

4. Βαθύτερη και δικαιότερη εσωτερική αγορά με ενισχυμένη βιομηχανική βάση

Η ενιαία αγορά προσφέρει τεράστιες ευκαιρίες στις ευρωπαϊκές επιχειρήσεις, καθώς και ευρύτερο φάσμα επιλογών και χαμηλότερες τιμές στους καταναλωτές. Δίνει τη δυνατότητα στους πολίτες να ταξιδεύουν, να ζουν, να εργάζονται και να σπουδάζουν οπουδήποτε επιθυμούν. Ωστόσο, τα οφέλη αυτά δεν υλοποιούνται εάν οι κανόνες της ενιαίας αγοράς δεν τίθενται σε ισχύ ή δεν εφαρμόζονται, ή εάν υπονομεύονται από άλλους φραγμούς.

Επιβολή του κεκτημένου στον τομέα του ανταγωνισμού

Οι προσπάθειες της Επιτροπής για την επιβολή της νομοθεσίας στον τομέα του ανταγωνισμού επικεντρώθηκαν στην εξασφάλιση της συμμόρφωσης με τους αντιμονοπωλιακούς κανόνες και τους κανόνες για τις κρατικές ενισχύσεις της ΕΕ. Το 2016 η Επιτροπή συνέχισε μια διαδικασία επί παραβάσει την οποία είχε κινήσει με στόχο να αντιμετωπιστεί η δυνητική ενίσχυση της δεσπόζουσας θέσης του κατεστημένου φορέα στην αγορά ηλεκτρικής ενέργειας ενός κράτους μέλους. Η διαδικασία κινήθηκε μετά τη λήψη μέτρων από το εν λόγω κράτος μέλος με τα οποία ανέθετε στον κατεστημένο φορέα τις περισσότερες συμβάσεις παραχώρησης στον τομέα της υδροηλεκτρικής ενέργειας για πολύ μεγάλη διάρκεια χωρίς τη διενέργεια διαγωνισμού.

Η εκτέλεση των αποφάσεων για τις κρατικές ενισχύσεις είναι απαραίτητη για την αξιοπιστία του ελέγχου που διενεργεί η Επιτροπή όσον αφορά τις κρατικές ενισχύσεις. Το 2016 η Επιτροπή αποφάσισε να προσφύγει ενώπιον του Δικαστηρίου κατά της Ελλάδας βάσει του άρθρου 260 παράγραφος 2 της ΣΛΕΕ για μη εφαρμογή της απόφασης ανάκτησης που εξέδωσε η Επιτροπή το 2008 στην υπόθεση των Ελληνικών Ναυπηγείων και για μη συμμόρφωση με την απόφαση του Δικαστηρίου του 2013³¹.

Η Επιτροπή βοηθά τα κράτη μέλη όσον αφορά την εφαρμογή της οδηγίας σχετικά με τις αγωγές αποζημίωσης για παραβίαση της αντιμονοπωλιακής νομοθεσίας³² και θα συνεχίσει να καταβάλλει σημαντικές προσπάθειες για να διασφαλίσει την έγκαιρη και ορθή εφαρμογή της οδηγίας.

Επιβολή του κεκτημένου στους τομείς της ενιαίας αγοράς, της βιομηχανίας, της επιχειρηματικότητας και των ΜΜΕ

²⁴ Οδηγία [2013/30/ΕΕ](#).

²⁵ Οδηγία [2009/28/ΕΚ](#).

²⁶ Οδηγία [2009/119/ΕΚ](#).

²⁷ Κανονισμός (ΕΕ) [αριθ. 994/2010](#).

²⁸ Οδηγίες [2008/101/ΕΚ](#) και [2009/29/ΕΚ](#).

²⁹ Οδηγία [2009/30/ΕΚ](#).

³⁰ Οδηγία [2009/31/ΕΚ](#).

³¹ Υπόθεση [C-246/12P](#): *Ελληνικά Ναυπηγεία κατά Επιτροπής*.

³² Οδηγία [2014/104/ΕΕ](#).

Η στρατηγική της Επιτροπής για την ενιαία αγορά³³ έχει ως στόχο την ανάπτυξη νοοτροπίας συμμόρφωσης και έξυπνης επιβολής της νομοθεσίας. Αυτό συνεπάγεται την υιοθέτηση ολιστικής προσέγγισης για την επιβολή των κανόνων της εσωτερικής αγοράς. Η εν λόγω προσέγγιση καλύπτει όλα τα στάδια της χάραξης πολιτικής –από τον σχεδιασμό της πολιτικής έως τη μεταφορά στο εθνικό δίκαιο, την εφαρμογή και την έξυπνη επιβολή των κανόνων της ενιαίας αγοράς– στο πλαίσιο της βελτίωσης της νομοθεσίας. Περιλαμβάνει την καλύτερη ενσωμάτωση της αξιολόγησης και της επιβολής στον σχεδιασμό πολιτικών και την παροχή καλύτερης υποστήριξης και καθοδήγησης στα κράτη μέλη και στους οικονομικούς φορείς σχετικά με την εφαρμογή των κανόνων της εσωτερικής αγοράς. Ο γενικός στόχος είναι η βελτίωση της συμμόρφωσης με τους κανόνες της ενιαίας αγοράς ειδικότερα και με το δίκαιο της ΕΕ γενικότερα.

Ακολουθώντας την προσέγγιση αυτή, η Επιτροπή παρέχει καθοδήγηση στα κράτη μέλη. Το 2016 η καθοδήγησή της αφορούσε την παροχή νομικής σαφήνειας όσον αφορά, για παράδειγμα, τους εφαρμοστέους κανόνες της ΕΕ στους καινοτόμους τομείς της συνεργατικής οικονομίας και του ηλεκτρονικού εμπορίου³⁴. Η Επιτροπή παρέχει επίσης καθοδήγηση στους πολίτες και στις επιχειρήσεις της ΕΕ με σκοπό να διασφαλίσει ότι μπορούν να επωφελούνται από την άσκηση των δικαιωμάτων τους βάσει των κανόνων της ενιαίας αγοράς. Αυτό το πράττει παραπέμποντάς τους στους κατάλληλους μηχανισμούς προσφυγής, όπως το SOLVIT. Ταυτόχρονα, τα αποδεικτικά στοιχεία που συλλέγονται μέσω υποθέσεων στο SOLVIT μπορούν να βοηθήσουν την Επιτροπή στον εντοπισμό δυνητικών παραβάσεων του δικαίου της ΕΕ, και με τον τρόπο αυτό το SOLVIT μετατρέπεται σε εργαλείο έξυπνης επιβολής της νομοθεσίας.

Το 2016 η Επιτροπή εφάρμοσε την προσέγγισή της για έξυπνη επιβολή της νομοθεσίας σε δύο συγκεκριμένους τομείς, μεταξύ άλλων. Στον τομέα των υπηρεσιών, η Επιτροπή ζήτησε από εννέα κράτη μέλη να άρουν τους υπερβολικούς και αδικαιολόγητους φραγμούς στην παροχή υπηρεσιών στην εσωτερική αγορά. Η Επιτροπή θεωρεί ότι οι απαιτήσεις που επιβάλλονται σε ορισμένους παρόχους υπηρεσιών στα εν λόγω κράτη μέλη αντιβαίνουν προς την οδηγία για τις υπηρεσίες³⁵. Στον τομέα της αυτοκινητοβιομηχανίας, η Επιτροπή παρακολουθεί εξαιρετικά στενά την επιβολή των ισχυόντων κανόνων της ΕΕ από τις εθνικές αρχές. Το 2016 κίνησε διαδικασίες επί παραβάσει κατά επτά κρατών μελών λόγω μη τήρησης των υποχρεώσεων τους που απορρέουν από τη νομοθεσία της ΕΕ για την έγκριση τύπου οχημάτων³⁶. Οι διαδικασίες αυτές αφορούσαν συγκεκριμένα τη μη θέσπιση ή μη εφαρμογή συστημάτων ποινών που αποτρέπουν τις εκ μέρους των κατασκευαστών αυτοκινήτων παραβιάσεις της νομοθεσίας για τις εκπομπές των αυτοκινήτων.

Επιπλέον, η Επιτροπή κίνησε διαδικασίες επί παραβάσει κατά των περισσότερων κρατών μελών διότι δεν μετέφεραν πλήρως στο εθνικό τους δίκαιο τις οδηγίες για τις δημόσιες συμβάσεις³⁷, για τη νόμιμη μετρολογία³⁸, για τα προηγμένα συστήματα τεχνικής μελέτης και κατασκευής³⁹, για τις εκρηκτικές ύλες εμπορικής χρήσης και τα συνδεδεμένα με τον τομέα της άμυνας προϊόντα⁴⁰, και για το σύστημα πληροφόρησης της εσωτερικής αγοράς⁴¹.

Επιβολή του κεκτημένου όσον αφορά την ένωση κεφαλαιαγορών και τις χρηματοπιστωτικές υπηρεσίες

Η ένωση κεφαλαιαγορών έχει ως στόχο να διευκολύνει την πρόσβαση καινοτόμων εταιρειών, νεοφυών και μικρομεσαίων επιχειρήσεων σε χρηματοδότηση. Αποσκοπεί να καταστήσει τις κεφαλαιαγορές της ΕΕ πιο ελκυστικές για τους μικροεπενδυτές και τους θεσμικούς επενδυτές και να επεκτείνει περαιτέρω τις διασυννοητικές επενδύσεις. Η ένωση κεφαλαιαγορών έχει επίσης ως στόχο

³³ [COM\(2015\) 550 final](#).

³⁴ [COM\(2016\) 356 final](#).

³⁵ Οδηγία [2006/123/EK](#).

³⁶ Οδηγία [2007/46/EK](#) και κανονισμός (ΕΚ) αριθ. [715/2007](#).

³⁷ Οδηγία [2014/23/ΕΕ](#), οδηγία [2014/24/ΕΕ](#), οδηγία [2014/25/ΕΕ](#).

³⁸ Οδηγίες [2014/31/ΕΕ](#), [2014/32/ΕΕ](#) και [2015/13/ΕΕ](#).

³⁹ Οδηγίες [2013/53/ΕΕ](#), [2014/29/ΕΕ](#), [2014/30/ΕΕ](#), [2014/33/ΕΕ](#), [2014/34/ΕΕ](#), [2014/35/ΕΕ](#), [2014/53/ΕΕ](#) και [2014/68/ΕΕ](#).

⁴⁰ Οδηγίες [2014/28/ΕΕ](#) και [2016/970/ΕΕ](#).

⁴¹ Οδηγία [2013/55/ΕΕ](#).

την αποκατάσταση της σταθερότητας και της εμπιστοσύνης στον χρηματοπιστωτικό τομέα μετά την κρίση.

Το σχέδιο δράσης για την οικοδόμηση ένωσης κεφαλαιαγορών⁴² που εξέδωσε η Επιτροπή το 2015 συμπληρώθηκε τον Σεπτέμβριο του 2016 από την ανακοίνωση με τίτλο Ένωση Κεφαλαιαγορών — Επιτάχυνση των μεταρρυθμίσεων⁴³. Η δράση της Επιτροπής για την επιβολή της νομοθεσίας στηρίζει την πρωτοβουλία αυτή, καθώς αίρει τα εθνικά εμπόδια στις διασυνοριακές επενδύσεις (π.χ. υποθέσεις προνομιούχων μετοχών, περιορισμοί στις επενδύσεις) και διασφαλίζει την πλήρη εφαρμογή των οδηγιών για την ένωση κεφαλαιαγορών. Για παράδειγμα, η Επιτροπή κίνησε διαδικασίες επί παραβάσει κατά 21 κρατών μελών σχετικά με τη μεταφορά στο εθνικό τους δίκαιο της οδηγίας για τη διαφάνεια⁴⁴, η οποία αποσκοπεί να διασφαλίσει την κοινοποίηση ορισμένων βασικών πληροφοριών από τους εκδότες κινητών αξιών σχετικά με τις δραστηριότητές τους.

Στον απόηχο της χρηματοπιστωτικής κρίσης, εκδόθηκαν διάφορες οδηγίες για το περαιτέρω άνοιγμα της αγοράς χρηματοπιστωτικών υπηρεσιών της ΕΕ και την ενίσχυση της ανθεκτικότητας και της σταθερότητας του χρηματοπιστωτικού τομέα. Στα βασικά μέτρα συγκαταλέγονται οι οδηγίες για τη λογιστική και τους λογιστικούς ελέγχους⁴⁵, η οδηγία για τους οργανισμούς συλλογικών επενδύσεων σε κινητές αξίες⁴⁶ και η οδηγία για την ενυπόθηκη πίστη⁴⁷. Το 2016 η Επιτροπή εστίασε τη δράση της για την επιβολή της νομοθεσίας στη διασφάλιση της πλήρους εφαρμογής των εν λόγω οδηγιών, ελέγχοντας την πλήρη και ορθή μεταφορά τους στο εθνικό δίκαιο. Για παράδειγμα, κίνησε διαδικασίες επί παραβάσει κατά 20, 16 και 18 κρατών μελών για καθυστερημένη μεταφορά στο εθνικό δίκαιο της οδηγίας για την ενυπόθηκη πίστη, της οδηγίας για τους οργανισμούς συλλογικών επενδύσεων σε κινητές αξίες και της οδηγίας για τους λογιστικούς ελέγχους, αντιστοίχως.

Επιβολή του κεκτημένου στον τομέα της φορολογίας και των τελωνείων

Κατόπιν των αποφάσεων του Δικαστηρίου σχετικά με την ερμηνεία της οδηγίας για τον ΦΠΑ και των οδηγιών για τον ειδικό φόρο κατανάλωσης, η Επιτροπή έδωσε έμφαση στη διασφάλιση της εφαρμογής των εν λόγω αποφάσεων σε όλα τα κράτη μέλη. Επιπλέον, η Επιτροπή διερεύνησε αρκετές υποθέσεις φορολογίας αυτοκινήτων, καθώς διαπίστωσε ότι είχε παραβιαστεί η ουδετερότητα των τελών ταξινόμησης αυτοκινήτων.

Στον τομέα της άμεσης φορολογίας, η Επιτροπή εξακολούθησε να ελέγχει την ίση φορολογική μεταχείριση σε ολόκληρη την Ένωση των διασυνοριακών κληρονομιών, των διασυνοριακών εργαζομένων (οι οποίοι ζουν σε ένα κράτος μέλος αλλά εργάζονται σε άλλο) και των επονομαζόμενων μετακινούμενων προσώπων (τα οποία πράγματι μετακινούνται από το ένα κράτος μέλος της ΕΕ στο άλλο). Στο πλαίσιο του σχεδίου δράσης για την οικοδόμηση ένωσης κεφαλαιαγορών, η Επιτροπή δρομολόγησε την εκπόνηση νέας μελέτης σχετικά με τις διακρίσεις λόγω φορολογικών εμποδίων για τα αποτελέσματα των διασυνοριακών επενδύσεων των συνταξιοδοτικών ταμείων και των εταιρειών ασφάλισης ζωής.

Κατόπιν απόφασης του Δικαστηρίου⁴⁸, η Επιτροπή ξεκίνησε επίσης οριζόντιους ελέγχους συμμόρφωσης με σκοπό την εξέταση της αναλογικότητας των προστίμων που επιβάλλουν τα κράτη μέλη για εισαγωγή αδήλωτου ποσού ρευστών διαθεσίμων στην ΕΕ.

Επιβολή του κεκτημένου στον τομέα της προστασίας των καταναλωτών

Στις αρχές του 2016, η Επιτροπή δημιούργησε μια ευρωπαϊκή πλατφόρμα ηλεκτρονικής επίλυσης διαφορών⁴⁹. Η πλατφόρμα αυτή διευκολύνει την εξωδικαστική επίλυση διαφορών που προκύπτουν

⁴² [COM\(2015\) 468](#) final.

⁴³ [COM\(2016\) 601](#) final.

⁴⁴ Οδηγία [2013/50/ΕΕ](#).

⁴⁵ Οδηγίες [2013/34/ΕΕ](#) και [2014/56/ΕΕ](#).

⁴⁶ Οδηγία [2014/91/ΕΕ](#).

⁴⁷ Οδηγία [2014/17/ΕΕ](#).

⁴⁸ Chmielewski, [C-255/14](#).

⁴⁹ Κανονισμός (ΕΕ) αριθ. [524/2013](#).

από συμβάσεις πωλήσεων ή υπηρεσιών τις οποίες οι καταναλωτές της ΕΕ έχουν συνάψει ηλεκτρονικά. Προϋπόθεση για την επιτυχή λειτουργία της πλατφόρμας είναι η ορθή εφαρμογή και υλοποίηση της οδηγίας για την εναλλακτική επίλυση καταναλωτικών διαφορών στα κράτη μέλη. Ως εκ τούτου, αυτό αποτελεί προτεραιότητα του έργου της Επιτροπής στον τομέα της επιβολής της νομοθεσίας⁵⁰.

Το 2016 η Επιτροπή συνέχισε την αξιολόγηση της πληρότητας και της ορθότητας των εθνικών μέτρων για τη μεταφορά στο εθνικό δίκαιο της οδηγίας για τα δικαιώματα των καταναλωτών⁵¹.

Στο τέλος του 2016 εξακολουθούσαν να εκκρεμούν δεκατρείς διαδικασίες επί παραβάσει σχετικά με τη μεταφορά της οδηγίας για τις αθέμιτες εμπορικές πρακτικές στο εθνικό δίκαιο⁵². Πολλά κράτη μέλη επέφεραν τροποποιήσεις στη νομοθεσία τους με σκοπό τη συμμόρφωσή της με την οδηγία. Επιπλέον, τον Μάιο του 2016 η Επιτροπή δημοσίευσε αναθεωρημένο έγγραφο καθοδήγησης για την εφαρμογή της οδηγίας. Στόχος του εν λόγω εγγράφου είναι η βελτίωση της συμμόρφωσης με την οδηγία, ιδίως όσον αφορά τα νέα επιχειρηματικά μοντέλα και τους φορείς της αγοράς στην ψηφιακή οικονομία.

Η Επιτροπή κίνησε επίσης διαδικασίες επί παραβάσει λόγω μη κοινοποίησης μέτρων για τη μεταφορά στο εθνικό δίκαιο της οδηγίας για τους λογαριασμούς πληρωμών⁵³. Η οδηγία απαιτεί από όλα τα κράτη μέλη της ΕΕ να διασφαλίζουν την πρόσβαση των καταναλωτών σε βασικό λογαριασμό πληρωμών και καθιστά ευκολότερη για τους καταναλωτές τη σύγκριση των τελών που χρεώνουν οι τράπεζες για τους εν λόγω λογαριασμούς. Θεσπίζει επίσης μια ταχεία και απλή διαδικασία για τους καταναλωτές που μεταφέρουν τους λογαριασμούς πληρωμών τους σε διαφορετική τράπεζα ή διαφορετικό πάροχο υπηρεσιών πληρωμών.

Ο έλεγχος της επιβολής της νομοθεσίας που διεξήγαγε η Επιτροπή σχετικά με την εφαρμογή της οδηγίας για τα οργανωμένα ταξίδια⁵⁴ οδήγησε σε νομοθετικές αλλαγές σε πέντε κράτη μέλη. Το 2016 η Επιτροπή βοήθησε επίσης τα κράτη μέλη στις προσπάθειές τους για τη μεταφορά της εν λόγω οδηγίας στο εθνικό τους δίκαιο διοργανώνοντας τρία εργαστήρια με σχετική θεματολογία για εθνικούς εμπειρογνώμονες⁵⁵.

Μία διαδικασία επί παραβάσει εξακολουθεί να εκκρεμεί σχετικά με την ορθή μεταφορά στο εθνικό δίκαιο της οδηγίας για τις συμβάσεις χρονομεριστικής μίσθωσης⁵⁶, ενώ το 2016 η Επιτροπή έθεσε στο αρχείο άλλες υποθέσεις κατόπιν νομοθετικών αλλαγών που πραγματοποιήθηκαν στα οικεία κράτη μέλη.

Επιβολή του κεκτημένου στον τομέα της υγείας και της ασφάλειας των τροφίμων

Η στρατηγική της Επιτροπής όσον αφορά την επιβολή της νομοθεσίας στον τομέα της υγείας το 2016 επικεντρώθηκε στον έλεγχο της συμμόρφωσης των εθνικών νομοθεσιών με τις οδηγίες για τους ανθρώπινους ιστούς και τα κύτταρα⁵⁷ και την οδηγία για τη διασυννοριακή υγειονομική περίθαλψη⁵⁸, καθώς και στην κίνηση διαδικασιών επί παραβάσει όπου ήταν απαραίτητο.

⁵⁰ Οδηγία [2013/11/ΕΕ](#).

⁵¹ Οδηγία [2011/83/ΕΕ](#).

⁵² Οδηγία [2005/29/ΕΚ](#).

⁵³ Οδηγία [2014/92/ΕΕ](#).

⁵⁴ Οδηγία [90/314/ΕΟΚ](#).

⁵⁵ Οδηγία [2015/2302/ΕΕ](#), για την οποία η προθεσμία μεταφοράς στο εθνικό δίκαιο εκπνέει την 1η Ιανουαρίου 2018.

⁵⁶ Οδηγία [2008/122/ΕΚ](#).

⁵⁷ Οδηγία [2004/23/ΕΚ](#).

⁵⁸ Οδηγία [2011/24/ΕΕ](#).

Στον τομέα της καλής διαβίωσης των ζώων, επιτεύχθηκε η συμμόρφωση με τις απαιτήσεις των οδηγιών για την προστασία των ωοπαραγωγών ορνίθων και για τον ομαδικό σταβλισμό χοιρομητέρων και οι περισσότερες διαδικασίες επί παραβάσει τέθηκαν στο αρχείο⁵⁹.

Επιβολή του κεκτημένου στον τομέα της κινητικότητας και των μεταφορών

Στον συγκεκριμένο τομέα, η Επιτροπή κίνησε και έδωσε συνέχεια σε διαδικασίες επί παραβάσει σχετικά με θέματα που έχουν άμεσο αντίκτυπο στην ολοκλήρωση της εσωτερικής αγοράς, ιδίως όσον αφορά:

- τα τέλη χρήσης επιβατικών οχημάτων που εισάγουν διακρίσεις·
- τους περιορισμούς πρόσβασης στο επάγγελμα του οδικού μεταφορέα·
- τους φραγμούς στην ελευθερία εγκατάστασης που προκαλούνται λόγω των μονοπωλιακών όρων για την πρόσληψη λιμενεργατών· και
- τους περιορισμούς στην παροχή υπηρεσιών μεταφορών και στην ελεύθερη κυκλοφορία των εμπορευμάτων που προκύπτουν από τις εθνικές νομοθετικές πράξεις περί κατώτατου μισθού.

Το 2016 τα κράτη μέλη ενέτειναν τις προσπάθειές τους για συμμόρφωση με τις διατάξεις της οδηγίας σχετικά με τη διαλειτουργικότητα των συστημάτων τηλεδιοδίων⁶⁰. Ως εκ τούτου, κατέστη δυνατό η Επιτροπή να θέσει στο αρχείο διαδικασίες επί παραβάσει κατά διαφόρων κρατών μελών. Ωστόσο, τα περισσότερα κράτη μέλη δεν κατόρθωσαν να μεταφέρουν εμπρόθεσμα στο εθνικό δίκαιο την οδηγία για την ανάπτυξη υποδομών εναλλακτικών καυσίμων⁶¹.

Η Επιτροπή επικέντρωσε επίσης τις προσπάθειές της σε ζητήματα ασφάλειας, ιδιαίτερα στον ναυτιλιακό τομέα. Ενέτεινε την παρακολούθηση της εφαρμογής του δικαίου της ΕΕ σε αυτόν τον τομέα και το 2016 κίνησε ή συνέχισε αρκετές διαδικασίες επί παραβάσει όσον αφορά την εφαρμογή του δικαίου της ΕΕ για τη διερεύνηση ατυχημάτων⁶², για τον έλεγχο από το κράτος λιμένα⁶³ και για ζητήματα κράτους σημαίας⁶⁴. Η Επιτροπή εξακολούθησε να διενεργεί ελέγχους συμμόρφωσης σχετικά με την εφαρμογή της οδηγίας για την άδεια οδήγησης⁶⁵ και των τριών οδηγιών για τους σιδηροδρόμους⁶⁶.

5. Βαθύτερη και δικαιότερη οικονομική και νομισματική ένωση

Στόχος των κανόνων της ΕΕ σχετικά με την τραπεζική ένωση είναι να διασφαλιστεί η ενίσχυση και η καλύτερη εποπτεία των τραπεζών και, όπου απαιτείται, η δυνατότητα ευκολότερης επίλυσης των προβλημάτων χωρίς να δαπανώνται χρήματα των φορολογουμένων. Μετά τη χρηματοπιστωτική κρίση, η ΕΕ θέσπισε μεγάλο αριθμό μέτρων για το περαιτέρω άνοιγμα της ενιαίας αγοράς χρηματοπιστωτικών υπηρεσιών της ΕΕ για τους καταναλωτές και τις επιχειρήσεις, για να βελτιώσει την εποπτεία των χρηματοπιστωτικών ιδρυμάτων και να ενισχύσει την ανθεκτικότητα και τη σταθερότητα του χρηματοπιστωτικού τομέα. Το νέο αυτό πλαίσιο θεμελιώνεται σε μέτρα όπως η οδηγία IV για τις κεφαλαιακές απαιτήσεις⁶⁷, η οδηγία περί των συστημάτων εγγύησης των καταθέσεων⁶⁸ και η οδηγία για την ανάκαμψη και την εξυγίανση των τραπεζών⁶⁹. Η δράση της Επιτροπής όσον αφορά την επιβολή της νομοθεσίας το 2016 επικεντρώθηκε στον έλεγχο της πλήρους και ορθής μεταφοράς των εν λόγω οδηγιών στο εθνικό δίκαιο. Για παράδειγμα, η Επιτροπή απέστειλε αιτιολογημένες γνώμες σε

⁵⁹ Οδηγίες [1999/74/EK](#) και [2008/120/EK](#).

⁶⁰ Οδηγία [2004/52/EK](#).

⁶¹ Οδηγία [2014/94/ΕΕ](#).

⁶² Οδηγία [2009/18/EK](#).

⁶³ Οδηγία [2009/16/EK](#).

⁶⁴ Οδηγία [2009/15/EK](#).

⁶⁵ Οδηγία [2006/126/EK](#).

⁶⁶ Οδηγίες [2012/34/ΕΕ](#), [2008/57/EK](#) και [2004/49/EK](#).

⁶⁷ Οδηγία [2013/36/ΕΕ](#).

⁶⁸ Οδηγία [2014/49/ΕΕ](#).

⁶⁹ Οδηγία [2014/59/ΕΕ](#).

αρκετά κράτη μέλη σχετικά με την ελλιπή μεταφορά στο εθνικό τους δίκαιο της οδηγίας IV για τις κεφαλαιακές απαιτήσεις και της οδηγίας για την ανάκαμψη και την εξυγίανση των τραπεζών.

6. Χώρος δικαιοσύνης και θεμελιωδών δικαιωμάτων με βάση την αμοιβαία εμπιστοσύνη

Η Επιτροπή δίνει μεγάλη προτεραιότητα στην αντιμετώπιση παραβάσεων που αποκαλύπτουν συστημικές αδυναμίες οι οποίες υπονομεύουν τη λειτουργία του θεσμικού πλαισίου της ΕΕ. Αυτό ισχύει ιδιαίτερα για τις παραβάσεις που επηρεάζουν την ικανότητα των εθνικών δικαστικών συστημάτων να συνεισφέρουν στην αποτελεσματική επιβολή του δικαίου της ΕΕ. Μία από τις περιπτώσεις στις οποίες η δράση της Επιτροπής διαδραματίζει ουσιαστικό ρόλο είναι όταν οι «εθνικές ασφαλιστικές δικλίδες για το κράτος δικαίου» φαίνεται ότι δεν είναι πλέον ικανές να αντιμετωπίσουν μια συστημική απειλή κατά του κράτους δικαίου. Αυτό καταδεικνύει ότι ο σεβασμός του κράτους δικαίου αποτελεί προϋπόθεση για τον σεβασμό όλων των δικαιωμάτων και των υποχρεώσεων που απορρέουν από τις Συνθήκες.

Με βάση τα ανωτέρω, η Επιτροπή έλαβε μέτρα δυνάμει του πλαισίου για το κράτος δικαίου⁷⁰ με σκοπό να αντιμετωπιστούν σημαντικές αλλαγές στο πολωνικό νομικό σύστημα, οι οποίες υπονομεύουν την ορθή λειτουργία και την αποτελεσματικότητα του Συνταγματικού Δικαστηρίου. Μετά την έκδοση γνώμης σχετικά με την κατάσταση στην Πολωνία την 1η Ιουνίου 2016, η Επιτροπή εξέδωσε μια πρώτη σύσταση στις 27 Ιουλίου και μια δεύτερη στις 21 Δεκεμβρίου. Η Επιτροπή εξέφρασε την ανησυχία ότι οι εν λόγω αλλαγές συνιστούν συστημική απειλή κατά του κράτους δικαίου στην Πολωνία, διότι παρεμποδίζουν την πλήρη διασφάλιση αποτελεσματικού συνταγματικού ελέγχου εκ μέρους του Συνταγματικού Δικαστηρίου μετά τις μεταρρυθμίσεις που θεσπίστηκαν το 2015 και το 2016. Η κατάσταση αυτή επηρεάζει αρνητικά την ακεραιότητα, τη σταθερότητα και την ορθή λειτουργία του εν λόγω δικαστηρίου, η οποία αποτελεί μία από τις ουσιαστικές διασφαλίσεις του κράτους δικαίου στην Πολωνία.

Στον τομέα της **ελεύθερης κυκλοφορίας των προσώπων**, η Επιτροπή διεξήγαγε ολοκληρωμένες αξιολογήσεις της συμμόρφωσης της νέας εθνικής νομοθεσίας που θεσπίστηκε στην Τσεχική Δημοκρατία, την Ιρλανδία και τη Σλοβακία με τους κανόνες της ΕΕ για τα δικαιώματα της ελεύθερης κυκλοφορίας και διαμονής των πολιτών της ΕΕ.

Στον τομέα του **ποινικού και δικονομικού δικαίου**, ο οδικός χάρτης για τα δικονομικά δικαιώματα ολοκληρώθηκε με την έκδοση τριών νέων οδηγιών. Οι εν λόγω οδηγίες αφορούν την ενίσχυση ορισμένων πτυχών του τεκμηρίου αθωότητας και του δικαιώματος παράστασης του κατηγορουμένου στη δίκη του⁷¹, τις δικονομικές εγγυήσεις για τα παιδιά⁷² και τη δικαστική αρωγή⁷³. Ταυτόχρονα, η μεταφορά στο εθνικό δίκαιο της οδηγίας για τα δικαιώματα των θυμάτων⁷⁴ παραμένει ελλιπής σε εννέα κράτη μέλη. Το 2016 η Επιτροπή εξέτασε επίσης την ορθότητα της μεταφοράς στο εθνικό δίκαιο των κρατών μελών των οδηγιών σχετικά με το δικαίωμα σε μετάφραση και διερμηνεία⁷⁵ και σχετικά με το δικαίωμα ενημέρωσης στο πλαίσιο ποινικών διαδικασιών⁷⁶.

Σχεδόν όλα τα κράτη μέλη έχουν ολοκληρώσει τη μεταφορά της οδηγίας περί της ευρωπαϊκής εντολής προστασίας στο εθνικό τους δίκαιο⁷⁷. Η πρακτική εφαρμογή του μέσου αυτού εξαρτάται από την ευαισθητοποίηση των χρηστών (θύματα και επαγγελματίες του νομικού κλάδου). Έως σήμερα, ελάχιστα μόνο μέτρα προστασίας έχουν αναγνωριστεί σε διασυνοριακό επίπεδο. Η Επιτροπή δεσμεύτηκε να δημοσιεύσει έκθεση σχετικά με την εφαρμογή της οδηγίας όταν θα είναι διαθέσιμα περισσότερα δεδομένα σχετικά με τον αριθμό των εντολών που έχουν εκδοθεί ή αναγνωρισθεί.

⁷⁰ [COM\(2014\) 158 final/2](#).

⁷¹ Οδηγία [2016/343](#).

⁷² Οδηγία [2016/800](#).

⁷³ Οδηγία [2016/1919](#).

⁷⁴ Οδηγία [2012/29/ΕΕ](#).

⁷⁵ Οδηγία [2010/64/ΕΕ](#).

⁷⁶ Οδηγία [2012/13/ΕΕ](#).

⁷⁷ Οδηγία [2011/99/ΕΕ](#).

Τον Σεπτέμβριο του 2016, η Επιτροπή κίνησε διαδικασία επί παραβάσει κατά 18 κρατών μελών λόγω μη κοινοποίησης των εθνικών μέτρων που έλαβαν για τη μεταφορά της οδηγίας περί ποινικών κυρώσεων για την κατάχρηση αγοράς⁷⁸.

Στον τομέα της **προστασίας δεδομένων**, ο νέος γενικός κανονισμός για την προστασία των δεδομένων⁷⁹ που εκδόθηκε το 2016 θα καταργήσει και θα αντικαταστήσει την ισχύουσα νομοθεσία από τις 25 Μαΐου 2018⁸⁰. Η Επιτροπή θα αξιολογήσει το έργο της στον τομέα της επιβολής της νομοθεσίας με βάση το νέο κεκτημένο. Επιπλέον, η Επιτροπή άρχισε προπαρασκευαστικές εργασίες για να συνδράμει τα κράτη μέλη και τους ενδιαφερόμενους φορείς στην υλοποίηση και εφαρμογή της νέας οδηγίας για τις αστυνομικές αρχές και τις αρχές της ποινικής δικαιοσύνης⁸¹, η οποία θα αντικαταστήσει την ισχύουσα απόφαση πλαίσιο⁸².

Το 2016 αναλήφθηκαν επίσης δράσεις επιβολής της νομοθεσίας στο πλαίσιο του **ευρωπαϊκού θεματολογίου για την ασφάλεια**⁸³ και της ανάπτυξης μιας νέας ένωσης ασφάλειας. Από τον Σεπτέμβριο του 2016 η Επιτροπή έχει δημιουργήσει ειδικό χαρτοφυλάκιο και έχει αναθέσει σε Επίτροπο την αρμοδιότητα της υλοποίησης της ένωσης ασφάλειας.

Οι δράσεις επιβολής της νομοθεσίας συνέβαλαν στην απόκριση της Επιτροπής στις τραγικές τρομοκρατικές επιθέσεις του 2016. Κινήθηκαν διαδικασίες επί παραβάσει για εσφαλμένη εφαρμογή του κανονισμού σχετικά με την κυκλοφορία στην αγορά και τη χρήση πρόδρομων ουσιών εκρηκτικών υλών⁸⁴. Η Επιτροπή δρομολόγησε επίσης τις πρώτες διαδικασίες επί παραβάσει σχετικά με πράξεις που ανήκουν στον πρώην «τρίτο πυλώνα». Οι διαδικασίες αυτές κινήθηκαν λόγω μη κοινοποίησης εθνικών μέτρων για την εφαρμογή της «σουηδικής πρωτοβουλίας»⁸⁵ σχετικά με την απλούστευση της ανταλλαγής πληροφοριών και στοιχείων μεταξύ των αρχών επιβολής του νόμου της ΕΕ, και λόγω μη συμμόρφωσης με τις αποφάσεις Prüm⁸⁶ σχετικά με την ανταλλαγή πληροφοριών για την καταπολέμηση της τρομοκρατίας και του σοβαρού εγκλήματος.

Η Επιτροπή ολοκλήρωσε τους ελέγχους μεταφοράς στο εθνικό δίκαιο της οδηγίας για την καταπολέμηση της εμπορίας ανθρώπων⁸⁷ και της σεξουαλικής εκμετάλλευσης των παιδιών⁸⁸. Έθεσε στο αρχείο σχεδόν όλες τις διαδικασίες επί παραβάσει που είχαν κινηθεί λόγω μη κοινοποίησης εθνικών μέτρων μεταφοράς των εν λόγω οδηγιών. Ωστόσο, η Επιτροπή έδωσε συνέχεια σε διαδικασίες επί παραβάσει που κινήθηκαν λόγω μη κοινοποίησης εθνικών μέτρων για την εφαρμογή της οδηγίας σχετικά με τις επιθέσεις κατά συστημάτων πληροφοριών⁸⁹. Κίνησε επίσης διαδικασίες επί παραβάσει λόγω μη κοινοποίησης εθνικών μέτρων για την εφαρμογή της οδηγίας σχετικά με τη δέσμευση και τη δήμευση οργάνων και προϊόντων εγκλήματος.⁹⁰

Η Επιτροπή υποβάλλει τακτικά εκθέσεις προς το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο και το Συμβούλιο σχετικά με την πρόοδο που έχει σημειωθεί για τη δημιουργία μιας αποτελεσματικής και πραγματικής ένωσης ασφάλειας. Στις εν λόγω εκθέσεις περιγράφεται επίσης ο τρόπος με τον οποίο το έργο της Επιτροπής στον τομέα της επιβολής της νομοθεσίας συμβάλλει στην εδραίωση της ένωσης ασφάλειας.

7. Προς μια νέα πολιτική για τη μετανάστευση

⁷⁸ Οδηγία [2014/57/ΕΕ](#).

⁷⁹ Κανονισμός (ΕΕ) αριθ. [2016/679](#).

⁸⁰ Οδηγία [95/46/ΕΚ](#).

⁸¹ Οδηγία (ΕΕ) 2016/680.

⁸² Απόφαση πλαίσιο [2008/977/ΔΕΥ](#) του Συμβουλίου.

⁸³ [COM\(2015\) 185](#) final.

⁸⁴ Κανονισμός (ΕΕ) αριθ. [98/2013](#).

⁸⁵ Απόφαση πλαίσιο [2006/960/ΔΕΥ](#) του Συμβουλίου.

⁸⁶ Αποφάσεις [2008/615/ΔΕΥ](#) και [2008/616/ΔΕΥ](#).

⁸⁷ Οδηγία [2011/36/ΕΕ](#).

⁸⁸ Οδηγία [2011/93/ΕΕ](#).

⁸⁹ Οδηγία [2013/40/ΕΕ](#).

⁹⁰ Οδηγία [2014/42/ΕΕ](#).

Η απάντηση της Επιτροπής στις εξελισσόμενες καταστάσεις στον τομέα της μετανάστευσης και της ασφάλειας περιλαμβάνει το έργο της για τον έλεγχο της εφαρμογής του **ευρωπαϊκού προγράμματος δράσης για τη μετανάστευση**⁹¹ καθώς και τις τακτικές δέσμες μέτρων υλοποίησης που έχει προτείνει.

Στο πλαίσιο αυτό, το 2016 η Επιτροπή έδωσε συνέχεια σε διαδικασίες επί παραβάσει που είχε κινήσει το 2015 λόγω μη κοινοποίησης ή εσφαλμένης εφαρμογής νομικών πράξεων σχετικά με το κοινό ευρωπαϊκό σύστημα ασύλου. Απέστειλε αιτιολογημένες γνώμες στα κράτη μέλη που δεν είχαν κοινοποιήσει ακόμη μέτρα για τη μεταφορά στο εθνικό τους δίκαιο των οδηγιών για τις διαδικασίες ασύλου⁹² και για τις συνθήκες υποδοχής⁹³. Το ίδιο έπραξε και για τα κράτη μέλη που δεν είχαν κοινοποιήσει μέτρα για την πλήρη μεταφορά στο εθνικό τους δίκαιο της οδηγίας που επεκτείνει το πεδίο εφαρμογής του καθεστώτος των επί μακρόν διαμενόντων στους δικαιούχους διεθνούς προστασίας⁹⁴. Η Επιτροπή αποφάσισε να θέσει στο αρχείο τρεις από τις διαδικασίες επί παραβάσει που κίνησε το 2015 λόγω εσφαλμένης εφαρμογής του κανονισμού Eurodac⁹⁵.

Η ορθή εφαρμογή της οδηγίας για την επιστροφή⁹⁶ παραμένει βασικός παράγοντας για την επίτευξη των στόχων του προγράμματος δράσης όσον αφορά την καταπολέμηση και την πρόληψη της παράτυπης μετανάστευσης. Η Επιτροπή απέστειλε αιτιολογημένη γνώμη σε ένα κράτος μέλος λόγω μη ορθής εφαρμογής της οδηγίας. Η Επιτροπή υποβάλλει τακτικά εκθέσεις σχετικά με την εφαρμογή του ευρωπαϊκού προγράμματος δράσης για τη μετανάστευση.

Η Επιτροπή κίνησε επίσης διαδικασίες επί παραβάσει λόγω μη κοινοποίησης εθνικών μέτρων για την εφαρμογή της οδηγίας σχετικά με τις προϋποθέσεις εισόδου και διαμονής υπηκόων τρίτων χωρών με σκοπό την εποχιακή εργασία⁹⁷.

8. Συνεργασία με τα κράτη μέλη για τη διασφάλιση της ορθής εφαρμογής του δικαίου της ΕΕ

8.1. Σχέδια υλοποίησης: κατάσταση προόδου

Στο πλαίσιο της δέσμης μέτρων για τη βελτίωση της νομοθεσίας, η Επιτροπή ανέλαβε τη δέσμευση να συνδράμει ενεργά τα κράτη μέλη στη μεταφορά της νομοθεσίας στο εθνικό δίκαιο και στην εφαρμογή της με την κατάρτιση σχεδίων υλοποίησης για ορισμένες οδηγίες και κανονισμούς. Παρότι η ευθύνη για την εφαρμογή του δικαίου της ΕΕ εναπόκειται στα κράτη μέλη, τα σχέδια υλοποίησης έχουν ως στόχο να συνδράμουν τα κράτη μέλη στην αποτελεσματική και έγκαιρη εφαρμογή του δικαίου. Τα εν λόγω σχέδια εντοπίζουν τις προκλήσεις με τις οποίες θα βρεθούν αντιμέτωπα τα κράτη μέλη και οι οποίες πρέπει να ληφθούν υπόψη κατά τις προπαρασκευαστικές εργασίες για τη μεταφορά και την εφαρμογή του ενωσιακού δικαίου. Τα σχέδια προβλέπουν επίσης ευρύ φάσμα εργαλείων με σκοπό να συνδράμουν τα κράτη μέλη στην εφαρμογή της νομοθεσίας της Ένωσης, όπως έγγραφα καθοδήγησης, ομάδες εμπειρογνομόνων και ειδικούς ιστότοπους.

Το 2016 η Επιτροπή κατάρτισε σχέδιο υλοποίησης με σκοπό να διασφαλίσει την αποτελεσματική μεταφορά στο εθνικό δίκαιο και την εφαρμογή τριών προτάσεων οδηγιών τις οποίες εξέδωσε σχετικά με την ασφάλεια στα επιβατηγά πλοία⁹⁸. Στο εν λόγω σχέδιο παρατίθενται οι δράσεις που απαιτούνται

⁹¹ [COM\(2015\) 240 final](#).

⁹² Οδηγία [2013/32/ΕΕ](#).

⁹³ Οδηγία [2013/33/ΕΕ](#).

⁹⁴ Οδηγία [2011/51/ΕΕ](#).

⁹⁵ Κανονισμός (ΕΕ) αριθ. [603/2013](#).

⁹⁶ Οδηγία [2008/115/ΕΚ](#).

⁹⁷ Οδηγία [2014/36/ΕΕ](#).

⁹⁸ Πρόταση οδηγίας σχετικά με σύστημα επιθεωρήσεων για την ασφαλή εκτέλεση των τακτικών δρομολογίων με οχηματαγωγά go-go και ταχύπλοα επιβατηγά σκάφη [COM\(2016\) 371](#), πρόταση οδηγίας για την τροποποίηση της οδηγίας [2009/45/ΕΚ](#) για τους κανόνες και τα πρότυπα ασφαλείας για τα επιβατηγά πλοία [COM\(2016\) 369](#) και πρόταση οδηγίας για την τροποποίηση της οδηγίας [98/41/ΕΚ](#) του Συμβουλίου σχετικά με την καταγραφή των ατόμων που ταξιδεύουν με επιβατηγά πλοία που εκτελούν δρομολόγια προς ή από λιμένες των κρατών μελών της Κοινότητας [COM\(2016\) 370](#).

για την εφαρμογή μέτρων απλούστευσης και εντοπίζονται οι βασικές τεχνικές, νομικές και χρονικές προκλήσεις όσον αφορά την υλοποίηση.

Όσον αφορά τη δράση υποστήριξης σε επίπεδο ΕΕ, η Επιτροπή προτίθεται να αξιοποιήσει ευρέως την υφιστάμενη ομάδα εμπειρογνομόνων για την ασφάλεια στα επιβατηγά πλοία προκειμένου να αναπτύξει μέτρα εφαρμογής και να διευκολύνει τη διαδικασία μεταφοράς στο εθνικό δίκαιο. Θα χρησιμοποιήσει επίσης τις ομάδες εμπειρογνομόνων για τις επιθεωρήσεις ελέγχου από το κράτος λιμένα και την υλοποίηση της εθνικής ενιαίας θυρίδας. Θα διοργανωθούν διάφορα ειδικά εργαστήρια και θα συσταθούν ομάδες αλληλογραφίας με τη συνδρομή του Ευρωπαϊκού Οργανισμού για την Ασφάλεια στη Θάλασσα (EMSA) προκειμένου να αναπτυχθούν περαιτέρω ζητήματα περισσότερο τεχνικής φύσεως και να παρασχεθεί τεχνική βοήθεια κατά τη διάρκεια της περιόδου μεταφοράς στο εθνικό δίκαιο. Κατόπιν αιτήματος των κρατών μελών, ο EMSA θα μπορούσε να πραγματοποιήσει επισκέψεις για τον εντοπισμό τυχόν δυσκολιών ως προς την μεταφορά στο εθνικό δίκαιο και για την παροχή τεχνικής βοήθειας, όπου απαιτείται.

Σε εθνικό επίπεδο, τα κράτη μέλη θα είναι αρμόδια για τον συντονισμό μεταξύ των σχετικών αρμόδιων αρχών, των οικονομικών φορέων όπως είναι τα ναυπηγεία, οι πλοιοκτήτες και οι φορείς εκμετάλλευσης, καθώς και των ενώσεων επιβατών.

Η Επιτροπή θα παρακολουθεί τη χρήση του σχεδίου υλοποίησης από τα κράτη μέλη.

8.2. Επεξηγηματικά έγγραφα: κατάσταση προόδου

Τα θεσμικά όργανα της ΕΕ και τα κράτη μέλη συμφώνησαν το 2011 ότι, κατά την κοινοποίηση στην Επιτροπή των μέτρων μεταφοράς στο εθνικό δίκαιο, τα κράτη μέλη ενδέχεται επίσης να πρέπει να παρέχουν έγγραφα στα οποία να επεξηγείται ο τρόπος μεταφοράς των οδηγιών στο εθνικό τους δίκαιο⁹⁹. Η Επιτροπή μπορεί να ζητεί από τα κράτη μέλη να υποβάλουν τα εν λόγω «επεξηγηματικά έγγραφα» σε δεόντως αιτιολογημένες περιπτώσεις¹⁰⁰.

Τα επεξηγηματικά έγγραφα διαδραματίζουν ουσιώδη ρόλο στην προώθηση της ορθής κατανόησης των εθνικών μέτρων μεταφοράς στο εσωτερικό δίκαιο. Συμβάλλουν στη διευκόλυνση της παρακολούθησης της συμμόρφωσης: χωρίς τα έγγραφα αυτά, η Επιτροπή θα χρειαζόταν σημαντικούς πόρους και πολυάριθμες επαφές με τις εθνικές αρχές για την παρακολούθηση των μεθόδων μεταφοράς των οδηγιών στο εθνικό δίκαιο κάθε κράτους μέλους. Καθώς τα μέτρα μεταφοράς πρέπει να ενσωματωθούν σε ένα σύνθετο υφιστάμενο νομικό πλαίσιο, από τη διαδικασία μεταφοράς προκύπτουν εκατοντάδες μέτρα τα οποία πρέπει να εξεταστούν.

Το 2016 η Επιτροπή ζήτησε επεξηγηματικά έγγραφα σε 20 από τις 40 προτάσεις οδηγιών που υποβλήθηκαν στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο. Μεταξύ των 37 οδηγιών που εξέδωσαν το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο κατά τη διάρκεια του έτους περιλαμβάνονταν οκτώ οδηγίες για τις οποίες η Επιτροπή ζήτησε επεξηγηματικά έγγραφα. Στο τελικό κείμενο και των οκτώ οδηγιών διατηρήθηκε η συμφωνηθείσα αιτιολογική σκέψη σχετικά με την ανάγκη υποβολής των εν λόγω επεξηγηματικών εγγράφων.

⁹⁹ Η πολιτική περιλαμβάνεται σε 1) κοινή πολιτική δήλωση της 28ης Σεπτεμβρίου 2011 μεταξύ της Επιτροπής και των κρατών μελών ([ΕΕ 2011/C 369/02](#)) και 2) κοινή πολιτική δήλωση της 27ης Οκτωβρίου 2011 μεταξύ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, του Συμβουλίου και της Επιτροπής ([ΕΕ 2011/C 369/03](#)).

¹⁰⁰ Η τυποποιημένη αιτιολογική σκέψη στις εν λόγω οδηγίες διατυπώνεται ως εξής: Τα κράτη μέλη «αναλαμβάνουν να συνοδεύουν την κοινοποίηση των μέτρων μεταφοράς στο εθνικό δίκαιο με ένα ή περισσότερα επεξηγηματικά έγγραφα, τα οποία μπορούν να λαμβάνουν τη μορφή πινάκων αντιστοιχίας ή άλλων εγγράφων που να χρησιμεύουν για τον ίδιο σκοπό». «Κατά την υποβολή των σχετικών προτάσεων, η ανάγκη και η αναλογικότητα παροχής των εν λόγω εγγράφων θα αιτιολογείται για κάθε περίπτωση ξεχωριστά» από την Επιτροπή.

Κατά τη διάρκεια του έτους, τα κράτη μέλη έπρεπε να μεταφέρουν στο εθνικό δίκαιο 70 οδηγίες¹⁰¹. Για 20 από αυτές δεσμεύθηκαν να υποβάλουν επεξηγηματικά έγγραφα. Η διαδικασία αξιολόγησης των εθνικών μέτρων για τις συγκεκριμένες οδηγίες βρίσκεται σε εξέλιξη.

Πέντε από τις 20 οδηγίες για τις οποίες τα κράτη μέλη δεσμεύτηκαν να υποβάλουν επεξηγηματικά έγγραφα το 2016 αφορούν τις **χρηματοπιστωτικές αγορές**. Τα κράτη μέλη κοινοποίησαν στην Επιτροπή τον ακόλουθο αριθμό επεξηγηματικών εγγράφων:

- 26 για την οδηγία για την ενυπόθηκη πίστη¹⁰² (συμπεριλαμβανομένων 7 πινάκων αντιστοιχίας)·
- 13 για την οδηγία περί των συστημάτων εγγύησης των καταθέσεων¹⁰³ (συμπεριλαμβανομένων 9 πινάκων αντιστοιχίας)·
- 12 για την οδηγία για τους λογιστικούς ελέγχους¹⁰⁴ (συμπεριλαμβανομένων 8 πινάκων αντιστοιχίας)·
- 19 για την οδηγία για τους οργανισμούς συλλογικών επενδύσεων σε κινητές αξίες¹⁰⁵ (συμπεριλαμβανομένων 14 πινάκων αντιστοιχίας)· και
- 16 για την οδηγία για τους λογαριασμούς πληρωμών¹⁰⁶ (συμπεριλαμβανομένων 5 πινάκων αντιστοιχίας).

Κατά γενικό κανόνα, τα κράτη μέλη αποστέλλουν επεξηγηματικά έγγραφα σχετικά με τις χρηματοπιστωτικές αγορές μαζί με το τελευταίο έγγραφο που διαβιβάζουν όταν δηλώνουν την ολοκλήρωση της μεταφοράς στο εθνικό δίκαιο, παρότι ορισμένες φορές αποστέλλουν τα επεξηγηματικά έγγραφα σε μεταγενέστερο χρόνο. Στις περισσότερες περιπτώσεις, τα επεξηγηματικά έγγραφα που υποβάλλονται είναι πίνακες αντιστοιχίας, οι οποίοι περιέχουν εν γένει πληροφορίες σχετικά με τη μεταφορά των διατάξεων της οδηγίας στο εθνικό δίκαιο και τις συναφείς εθνικές διατάξεις. Η ποιότητα των εγγράφων που υποβάλλονται ποικίλλει. Σε πολλές περιπτώσεις, ο πίνακας αντιστοιχίας είναι πολύ σχηματικός και περιλαμβάνει μόνο διαπαράπομπές μεταξύ της νομικής πράξης της ΕΕ (π.χ. της οδηγίας για τους οργανισμούς συλλογικών επενδύσεων σε κινητές αξίες) και του εθνικού κειμένου. Σε άλλες περιπτώσεις, το επεξηγηματικό έγγραφο περιλαμβάνει επίσης το κείμενο των μέτρων μεταφοράς στο εθνικό δίκαιο και παρατηρήσεις ή επεξηγηματικές σημειώσεις για την περαιτέρω διευκόλυνση του ελέγχου της μεταφοράς. Σε τρεις περιπτώσεις, τα επεξηγηματικά έγγραφα περιλάμβαναν τόσο το κείμενο των μέτρων μεταφοράς στο εθνικό δίκαιο της οδηγίας για τους λογιστικούς ελέγχους και τη σχετική μετάφραση στα αγγλικά, όσο και ορισμένες επεξηγήσεις σχετικά με την αλληλεπίδραση μεταξύ των διαφόρων μέτρων μεταφοράς.

Πέντε από τις 20 οδηγίες για τις οποίες τα κράτη μέλη δεσμεύτηκαν να υποβάλουν επεξηγηματικά έγγραφα αφορούν την **εσωτερική αγορά**. Τα κράτη μέλη κοινοποίησαν στην Επιτροπή τον ακόλουθο αριθμό επεξηγηματικών εγγράφων:

- 37 για την οδηγία σχετικά με την αναγνώριση των επαγγελματικών προσόντων¹⁰⁷ (συμπεριλαμβανομένων 11 πινάκων αντιστοιχίας)·
- 14 για την οδηγία σχετικά με την ανάθεση συμβάσεων παραχώρησης¹⁰⁸ (συμπεριλαμβανομένων 7 πινάκων αντιστοιχίας)·
- 32 για τις δύο οδηγίες για τις δημόσιες συμβάσεις¹⁰⁹ (συμπεριλαμβανομένων 14 πινάκων αντιστοιχίας)· και

¹⁰¹ Για ορισμένες από αυτές τις 70 οδηγίες, κάποια κράτη μέλη διαθέτουν μεταβατική περίοδο ενώ για κάποια άλλα κράτη μέλη δεν τίθεται τέτοιο ζήτημα.

¹⁰² Οδηγία [2014/17/ΕΕ](#).

¹⁰³ Οδηγία [2014/49/ΕΕ](#).

¹⁰⁴ Οδηγία [2014/56/ΕΕ](#).

¹⁰⁵ Οδηγία [2014/91/ΕΕ](#).

¹⁰⁶ Οδηγία [2014/92/ΕΕ](#).

¹⁰⁷ Οδηγία [2013/55/ΕΕ](#).

¹⁰⁸ Οδηγία [2014/23/ΕΕ](#).

¹⁰⁹ Οδηγίες [2014/24/ΕΕ](#) και [2014/25/ΕΕ](#).

- 12 για την οδηγία σχετικά με τον κατάλογο προϊόντων συνδεδεμένων με τον τομέα της άμυνας¹¹⁰ (συμπεριλαμβανομένων 2 πινάκων αντιστοιχίας).

Τρεις από τις 20 οδηγίες αφορούν τον τομέα της **απασχόλησης**. Η Επιτροπή έλαβε 25 επεξηγηματικά έγγραφα για την οδηγία σχετικά με τις απαιτήσεις υγείας και ασφάλειας σε περίπτωση έκθεσης σε ηλεκτρομαγνητικά πεδία¹¹¹ (συμπεριλαμβανομένων 15 πινάκων αντιστοιχίας), 25 για την οδηγία σχετικά με τα δικαιώματα ελεύθερης κυκλοφορίας των εργαζομένων¹¹² (συμπεριλαμβανομένων 9 πινάκων αντιστοιχίας), και 7 για την οδηγία σχετικά με τον χρόνο εργασίας στον τομέα των μεταφορών εσωτερικής ναυσιπλοΐας¹¹³ (συμπεριλαμβανομένων 2 πινάκων αντιστοιχίας). Η ποιότητα των εγγράφων που ελήφθησαν ποικίλλει σημαντικά. Σε ορισμένες σπάνιες περιπτώσεις η ποιότητα δεν ήταν ικανοποιητική διότι, για παράδειγμα, περιλαμβανόταν αναφορά μόνο στον νόμο που μεταφέρει στο εθνικό δίκαιο μια διάταξη της οδηγίας και δεν υπήρχε ένδειξη σχετικά με το ποια συγκεκριμένη διάταξη του εθνικού νόμου μεταφέρει την αντίστοιχη διάταξη της οδηγίας. Λόγω του γεγονότος ότι η διαδικασία αξιολόγησης των εθνικών μέτρων για τις συγκεκριμένες οδηγίες βρίσκεται σε εξέλιξη, η Επιτροπή δεν είναι σε θέση να συναγάγει οριστικά συμπεράσματα σχετικά με την ποιότητα των επεξηγηματικών εγγράφων που έλαβε.

Δύο από τις 20 οδηγίες αφορούν τον τομέα της **μετανάστευσης και των εσωτερικών υποθέσεων**. Η Επιτροπή έλαβε 10 επεξηγηματικά έγγραφα για την οδηγία σχετικά με τις προϋποθέσεις εισόδου και διαμονής υπηκόων τρίτων χωρών με σκοπό την εποχιακή εργασία¹¹⁴ (συμπεριλαμβανομένων 2 πινάκων αντιστοιχίας). Έλαβε 11 επεξηγηματικά έγγραφα για την οδηγία σχετικά με τις προϋποθέσεις εισόδου και διαμονής υπηκόων τρίτων χωρών στο πλαίσιο ενδοεταίρικής μετάθεσης¹¹⁵ (συμπεριλαμβανομένων 2 πινάκων αντιστοιχίας).

Μία από τις 20 οδηγίες αφορά τα **δίκτυα επικοινωνίας**. Η Επιτροπή έλαβε 7 επεξηγηματικά έγγραφα για την οδηγία για τη συλλογική διαχείριση δικαιωμάτων πνευματικής ιδιοκτησίας¹¹⁶ (συμπεριλαμβανομένων 4 πινάκων αντιστοιχίας). Αυτή η οριζόντια οδηγία είναι πολύπλοκη και συχνά εφαρμόζεται με περισσότερες από μία νομικές πράξεις και/ή με την εισαγωγή τροποποιήσεων σε υφιστάμενα νομικά έγγραφα. Ως εκ τούτου, η μεταφορά στο εθνικό δίκαιο είναι επίσης πολύπλοκη και τα επεξηγηματικά έγγραφα διευκολύνουν σημαντικά την αξιολόγηση της Επιτροπής για τα μέτρα μεταφοράς στο εθνικό δίκαιο.

Μία από τις 20 οδηγίες αφορά τον τομέα του **ανταγωνισμού**. Η Επιτροπή έλαβε 7 επεξηγηματικά έγγραφα (συμπεριλαμβανομένου ενός πίνακα αντιστοιχίας) για την οδηγία για τις αποζημιώσεις¹¹⁷.

Μία από τις 20 οδηγίες αφορά τον τομέα του **περιβάλλοντος**. Η Επιτροπή έλαβε 9 επεξηγηματικά έγγραφα για την οδηγία για την εκτίμηση της ποιότητας του ατμοσφαιρικού αέρα¹¹⁸ (συμπεριλαμβανομένων 2 πινάκων αντιστοιχίας).

Μία από τις 20 οδηγίες αφορά τον τομέα της **δικαιοσύνης και των καταναλωτών**. Η Επιτροπή έλαβε 10 επεξηγηματικά έγγραφα για την οδηγία σχετικά με το δικαίωμα πρόσβασης σε δικηγόρο στο πλαίσιο ποινικής διαδικασίας¹¹⁹ (συμπεριλαμβανομένου 1 πίνακα αντιστοιχίας).

Μία από τις 20 οδηγίες αφορά την **υγεία και την ασφάλεια των τροφίμων**. Η Επιτροπή έλαβε 16 επεξηγηματικά έγγραφα για την οδηγία για τα προϊόντα καπνού¹²⁰ (συμπεριλαμβανομένων 10 πινάκων αντιστοιχίας). Αυτά είχαν διάφορες μορφές, όπως πίνακες αντιστοιχίας, συνοπτικές εκθέσεις και επεξηγηματικά σημειώματα.

¹¹⁰ Οδηγία [2016/970/ΕΕ](#).

¹¹¹ Οδηγία [2013/35/ΕΕ](#).

¹¹² Οδηγία [2014/54/ΕΕ](#).

¹¹³ Οδηγία [2014/112/ΕΕ](#).

¹¹⁴ Οδηγία [2014/36/ΕΕ](#).

¹¹⁵ Οδηγία [2014/66/ΕΕ](#).

¹¹⁶ Οδηγία [2014/26/ΕΕ](#).

¹¹⁷ Οδηγία [2014/104/ΕΕ](#).

¹¹⁸ Οδηγία [2015/1480/ΕΕ](#).

¹¹⁹ Οδηγία [2013/48/ΕΕ](#).

¹²⁰ Οδηγία [2014/40/ΕΕ](#).

Συνολικά, το 2016 τα κράτη μέλη δεν τήρησαν σε όλες τις περιπτώσεις τη δέσμευσή τους να υποβάλουν επεξηγηματικά έγγραφα μαζί με τα εθνικά μέτρα μεταφοράς των οδηγιών στην έννομη τάξη τους. Μια αρχική αξιολόγηση των επεξηγηματικών εγγράφων που υποβλήθηκαν δείχνει ότι η ποιότητά τους είναι ανομοιογενής.

Η Επιτροπή θα συνεχίσει να ενημερώνει το Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο σχετικά με τα επεξηγηματικά έγγραφα, στις ετήσιες εκθέσεις της για την εφαρμογή του δικαίου της ΕΕ.

III. ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΕΣ ΕΠΙ ΠΑΡΑΒΑΣΕΙ

Υπάρχουν τέσσερα κύρια είδη παραβάσεων του δικαίου της ΕΕ:

- α) **μη κοινοποίηση:** όταν ένα κράτος μέλος δεν κοινοποιεί εγκαίρως στην Επιτροπή τα μέτρα που έχει λάβει για τη μεταφορά οδηγίας στο εθνικό του δίκαιο.
- β) **μη συμμόρφωση/μη τήρηση:** όταν η Επιτροπή θεωρεί ότι η νομοθεσία κράτους μέλους δεν είναι σύμφωνη με τις απαιτήσεις των οδηγιών της ΕΕ.
- γ) **παράβαση των Συνθηκών, κανονισμών και αποφάσεων:** όταν η Επιτροπή θεωρεί ότι η νομοθεσία κράτους μέλους δεν είναι σύμφωνη με τις απαιτήσεις των Συνθηκών, των κανονισμών και των αποφάσεων της ΕΕ.
- δ) **εσφαλμένη/πλημμελής εφαρμογή:** όταν το δίκαιο της ΕΕ δεν εφαρμόζεται ορθά ή δεν εφαρμόζεται καθόλου από τις εθνικές αρχές.

Παραβάσεις μπορούν να εντοπιστούν μέσω ερευνών της ίδιας της Επιτροπής ή να περιέλθουν σε γνώση της μέσω καταγγελιών ή αναφορών από πολίτες, επιχειρήσεις, ΜΚΟ ή άλλους οργανισμούς ή με άλλους τρόπους. Η Επιτροπή ενημερώνει ενεργά τους καταγγέλλοντες σχετικά με τις αποφάσεις που λαμβάνονται σε όλα τα στάδια της διαδικασίας¹²¹.

Η διαδικασία επί παραβάσει σύμφωνα με το άρθρο 258 της ΣΛΕΕ αποτελείται από το **προδικαστικό στάδιο** και την **ένδικη φάση**.

Κατά το **προδικαστικό στάδιο**, η Επιτροπή αρχικά αποστέλλει **προειδοποιητική επιστολή** στο κράτος μέλος, ζητώντας εξηγήσεις εντός συγκεκριμένης προθεσμίας. Εάν η απάντηση του κράτους μέλους δεν είναι ικανοποιητική ή αν δεν υπάρξει απάντηση, η Επιτροπή αποστέλλει **αιτιολογημένη γνώμη**, καλώντας το κράτος μέλος να συμμορφωθεί εντός ορισμένης προθεσμίας.

Εάν το κράτος μέλος δεν συμμορφωθεί με την αιτιολογημένη γνώμη, η Επιτροπή μπορεί να κινήσει την **ένδικη διαδικασία** προσφεύγοντας στο Δικαστήριο σύμφωνα με το άρθρο 258 της ΣΛΕΕ.

Όταν η Επιτροπή υποβάλλει στο Δικαστήριο προσφυγή κατά κράτους μέλους λόγω του ότι το εν λόγω κράτος μέλος παρέβη τις υποχρεώσεις του να ανακοινώσει τα μέτρα μεταφοράς στο εθνικό του δίκαιο μιας οδηγίας που εκδόθηκε σύμφωνα με νομοθετική διαδικασία, μπορεί να προτείνει χρηματικές ποινές σύμφωνα με το άρθρο 260 παράγραφος 3 της ΣΛΕΕ.

Το Δικαστήριο μπορεί να συμφωνήσει με την Επιτροπή και να αποφανθεί ότι το κράτος μέλος παραβίασε τις υποχρεώσεις του δυνάμει του δικαίου της ΕΕ. Σε αυτή την περίπτωση, και εφόσον το κράτος μέλος εξακολουθεί να μη λαμβάνει τα αναγκαία μέτρα συμμόρφωσης, η Επιτροπή μπορεί να δώσει συνέχεια στη διαδικασία επί παραβάσει σύμφωνα με το άρθρο 260 παράγραφος 2 της ΣΛΕΕ. Αυτό έχει ως αποτέλεσμα να παραπεμφθεί εκ νέου το κράτος μέλος στο Δικαστήριο, αφού του αποσταλεί προειδοποιητική επιστολή σύμφωνα με το άρθρο 260 παράγραφος 2 της ΣΛΕΕ. Στις περιπτώσεις αυτές, η Επιτροπή μπορεί να προτείνει, και το Δικαστήριο να επιβάλει, χρηματικές ποινές υπό τη μορφή κατ' αποκοπή ποσού και/ή προστίμου ανά ημέρα ή άλλη οριζόμενη χρονική περίοδο.

¹²¹ Παράρτημα της ανακοίνωσης «Δίκαιο της ΕΕ: Καλύτερη εφαρμογή για καλύτερα αποτελέσματα», [C\(2016\) 8600](#), ΕΕ C 18 της 19.1.2017.

Η Επιτροπή δημοσιεύει τακτικά στην πύλη Ευropa πληροφορίες σχετικά με τις αποφάσεις που λαμβάνει για διαδικασίες επί παραβάσει¹²².

Κατόπιν αιτήματος των εθνικών δικαστηρίων, το Δικαστήριο μπορεί επίσης να εκδίδει προδικαστικές αποφάσεις βάσει του άρθρου 267 της ΣΛΕΕ για θέματα συμμόρφωσης των εθνικών νομοθεσιών με τη νομοθεσία της ΕΕ. Ενώ οι προδικαστικές αποφάσεις είναι διαφορετικές από τις αποφάσεις σε διαδικασίες επί παραβάσει, παρέχουν στην Επιτροπή μια επιπλέον ευκαιρία να εξασφαλίσει τη διόρθωση των παραβιάσεων του δικαίου της ΕΕ που απορρέουν από την εθνική νομοθεσία ή την εφαρμογή της. Η Επιτροπή παρακολουθεί συστηματικά τις προδικαστικές αποφάσεις στις οποίες το Δικαστήριο διαπιστώνει στοιχεία μη συμμόρφωσης των εθνικών νομοθεσιών.

¹²² [Αποφάσεις της Επιτροπής για παραβάσεις.](#)

IV. ΠΡΙΝ ΑΠΟ ΤΗΝ ΚΙΝΗΣΗ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑΣ ΕΠΙ ΠΑΡΑΒΑΣΕΙ

1. Εντοπισμός προβλημάτων

1.1. Αυτεπάγγελτες διαδικασίες

Κατά την εξέταση της εφαρμογής του δικαίου της ΕΕ, η Επιτροπή κινεί υποθέσεις με δική της πρωτοβουλία. Το 2016 κίνησε 520 έρευνες μέσω του μηχανισμού EU Pilot (που επεξηγείται στο σημείο 2 κατωτέρω) έναντι 578 το 2015.

1.2. Καταγγελίες και αναφορές

Ο αριθμός νέων καταγγελιών το 2016 είναι ο υψηλότερος που έχει καταγραφεί από το 2011. Το 2015 ο αριθμός είχε μειωθεί για πρώτη φορά μετά το 2011 (κατά περίπου 9 % σε σύγκριση με το 2014).

Το διάγραμμα που ακολουθεί παρουσιάζει περαιτέρω βασικά στοιχεία σχετικά με τις καταγγελίες πολιτών¹²³:

Δημόσιες καταγγελίες που εκκρεμούσαν στο τέλος του έτους

3 098	>	Καταγγελίες που εκκρεμούσαν στο τέλος του 2015
3 783	>	Νέες καταγγελίες που καταχωρίστηκαν το 2016
3 458	>	Καταγγελίες που εξετάστηκαν το 2016
= 3 423	>	Καταγγελίες που εκκρεμούσαν στο τέλος του 2016

Το 2016 η Επιτροπή καταχώρισε 3 783 νέες καταγγελίες. Τα τρία κράτη μέλη για τα οποία υποβλήθηκαν οι περισσότερες καταγγελίες ήταν η Ιταλία, η Ισπανία και η Γαλλία.

- **Ιταλία:** 753 καταγγελίες, οι περισσότερες από τις οποίες αφορούσαν: την απασχόληση, τις κοινωνικές υποθέσεις και την κοινωνική ένταξη (322 καταγγελίες)· την εσωτερική αγορά, τη βιομηχανία, την επιχειρηματικότητα και τις ΜΜΕ (129 καταγγελίες)· και το περιβάλλον (76 καταγγελίες)·

¹²³ Ο αριθμός των καταγγελιών που εκκρεμούσαν στο τέλος του 2016 (δ) υπολογίζεται με πρόσθεση του αριθμού των καταγγελιών που εκκρεμούσαν στο τέλος του 2015 (α) με τον αριθμό των νέων καταγγελιών που υποβλήθηκαν το 2016 (β) και, στη συνέχεια, με αφαίρεση του αριθμού των καταγγελιών που εξετάστηκαν εντός του 2016 (γ) (α+β-γ=δ).

- **Ισπανία:** 424 καταγγελίες, ιδίως σε σχέση με: τη δικαιοσύνη και τους καταναλωτές (149 καταγγελίες)· την απασχόληση, τις κοινωνικές υποθέσεις και την κοινωνική ένταξη (57 καταγγελίες)· και τη φορολογία και την τελωνειακή ένωση (44 καταγγελίες)· και
- **Γαλλία:** 325 καταγγελίες, οι οποίες αφορούσαν κυρίως: την κινητικότητα και τις μεταφορές (79 καταγγελίες)· την απασχόληση, τις κοινωνικές υποθέσεις και την κοινωνική ένταξη (60 καταγγελίες)· και τη δικαιοσύνη και τους καταναλωτές (58 καταγγελίες).

Στο διάγραμμα που ακολουθεί παρουσιάζονται οι πέντε τομείς πολιτικής με τον μεγαλύτερο αριθμό νέων καταγγελιών. Από κοινού αντιπροσωπεύουν το 75 % του συνόλου των καταγγελιών που υποβλήθηκαν για όλα τα κράτη μέλη το 2016.

Το 2016 η Επιτροπή εξέτασε 3 458 καταγγελίες. Αμέσως μετά την αξιολόγηση των καταγγελιών, η Επιτροπή μπορεί να κινήσει έρευνα μέσω του μηχανισμού EU Pilot προκειμένου να διευκρινιστεί αν έχουν παραβιαστεί οι κανόνες της ΕΕ. Το 2016 δεν οδήγησαν όλες οι καταγγελίες στην κίνηση τέτοιου είδους ερευνών, για τους ακόλουθους λόγους: δεν διαπιστώθηκε παραβίαση της νομοθεσίας της ΕΕ (2 253), η Επιτροπή δεν είχε την αρμοδιότητα να ενεργήσει (86) ή η αλληλογραφία δεν ήταν δυνατό να χαρακτηριστεί ως καταγγελία (667). Η Επιτροπή δεν έδωσε συνέχεια σε 20 υποθέσεις καθώς οι ενδιαφερόμενοι απέσυραν την καταγγελία τους. Ως εκ τούτου, αυτές οι 3 026 καταγγελίες τέθηκαν στο αρχείο.

Οι καταγγελίες που οδήγησαν σε έρευνες μέσω του μηχανισμού EU Pilot σχετίζονταν στις περισσότερες περιπτώσεις με τη φορολογία και τα τελωνεία (κινήθηκαν 68 διαδικασίες στο πλαίσιο του EU Pilot), την εσωτερική αγορά, τη βιομηχανία, την επιχειρηματικότητα και τις ΜΜΕ (κινήθηκαν 48 διαδικασίες) και τη δικαιοσύνη και τους καταναλωτές (κινήθηκαν 26 διαδικασίες).

Οι καταγγελίες αυτές επίσης αφορούσαν κυρίως την Ισπανία, τη Γαλλία και την Ιταλία.

- **Ισπανία:** 34 νέες υποθέσεις EU Pilot, εκ των οποίων οι περισσότερες αφορούσαν καταγγελίες σχετικά με τη φορολογία και τα τελωνεία (7)· την απασχόληση (6)· την εσωτερική αγορά, τη βιομηχανία, την επιχειρηματικότητα και τις ΜΜΕ (5)· και την κινητικότητα και τις μεταφορές (4)·
- **Γαλλία:** 33 νέες υποθέσεις EU Pilot, ιδίως σε σχέση με καταγγελίες όσον αφορά τη φορολογία και τα τελωνεία (6)· την απασχόληση (4)· την εσωτερική αγορά, τη βιομηχανία, την επιχειρηματικότητα και τις ΜΜΕ (4)· και τη δικαιοσύνη και τους καταναλωτές (4)·

- **Ιταλία:** 23 νέες υποθέσεις EU Pilot, εκ των οποίων οι περισσότερες αφορούσαν καταγγελίες σχετικά με τη φορολογία και τα τελωνεία (7)· την εσωτερική αγορά, τη βιομηχανία, την επιχειρηματικότητα και τις ΜΜΕ (6)· και την απασχόληση (5).

Μέσω αναφορών και ερωτήσεων, το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο επέστησε την προσοχή της Επιτροπής σε ελλείψεις στον τρόπο με τον οποίο τα κράτη μέλη μετέφεραν και εφάρμοσαν ορισμένες νομοθετικές πράξεις της ΕΕ το 2016. Σε αυτές περιλαμβάνονται οι εξής:

- **Περιβάλλον:** Η Επιτροπή εξέδωσε αιτιολογημένη γνώμη κατά ενός κράτους μέλους λόγω μη συμμορφούμενης μεταφοράς της οδηγίας για την πρόσβαση του κοινού σε περιβαλλοντικές πληροφορίες¹²⁴. Σε άλλη υπόθεση σχετικά με τη διαχείριση αποβλήτων, η Επιτροπή ξεκίνησε διμερή διάλογο με το οικείο κράτος μέλος.
- **Δικαιοσύνη και καταναλωτές:** Η Επιτροπή δρομολόγησε διμερή διάλογο με ένα κράτος μέλος σχετικά με την αναγνώριση των συζυγικών επωνύμων.
- **Φορολογία:** Στον τομέα της άμεσης φορολογίας, η Επιτροπή έδωσε συνέχεια σε αναφορά που υποβλήθηκε σχετικά με τους φόρους ακίνητης περιουσίας. Δρομολόγησε διμερείς συζητήσεις με το οικείο κράτος μέλος για πιθανές διακρίσεις εις βάρος συνταξιούχων της ΕΕ. Στον τομέα των τελωνείων, η Επιτροπή δρομολόγησε διμερείς συζητήσεις με ορισμένα κράτη μέλη σχετικά με την απαλλαγή από δασμούς για προϊόντα που προορίζονται για άτομα με αναπηρίες.
- **Εσωτερική αγορά:** Η Επιτροπή δρομολόγησε διμερείς συζητήσεις με ένα κράτος μέλος σε υπόθεση που αφορά τη συμμόρφωση με τους κανόνες για τις δημόσιες συμβάσεις.

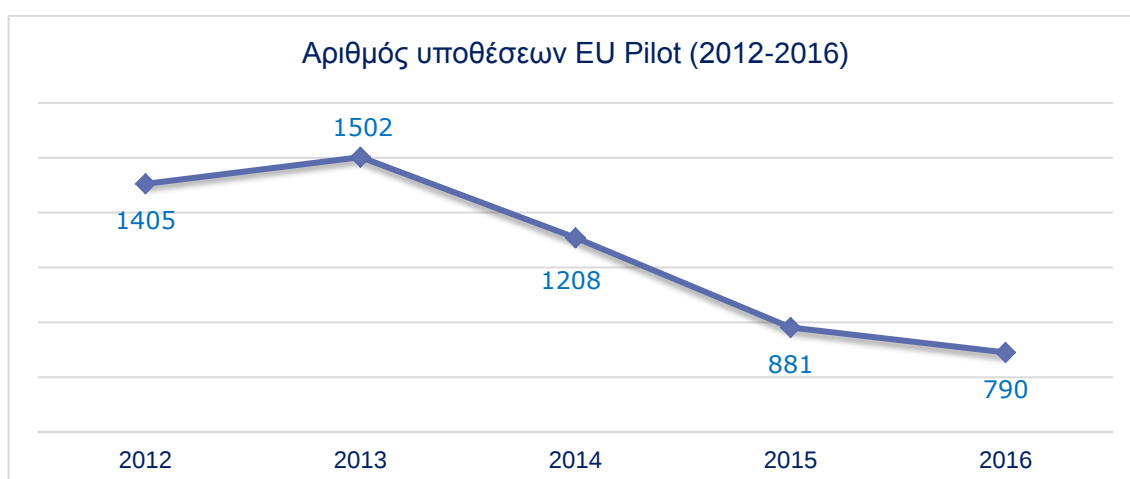
2. EU Pilot

Ο διάλογος μέσω του EU Pilot μεταξύ της Επιτροπής και των κρατών μελών καθιερώθηκε με σκοπό την ταχεία επίλυση δυνητικών παραβάσεων του δικαίου της ΕΕ σε αρχικό στάδιο σε ενδεδειγμένες περιπτώσεις. Πρέπει να αποφευχθεί το ενδεχόμενο η χρήση του EU Pilot να προσθέσει ένα χρονοβόρο στάδιο στη διαδικασία επί παραβάσει, η οποία αποτελεί η ίδια έναν τρόπο έναρξης διαλόγου για την επίλυση προβλήματος που έχει προκύψει με κράτος μέλος. Σύμφωνα με την ανακοίνωση «*Δίκαιο της ΕΕ: Καλύτερη εφαρμογή για καλύτερα αποτελέσματα*»¹²⁵, η Επιτροπή στο εξής θα κινεί διαδικασίες επί παραβάσει χωρίς να στηρίζεται στον μηχανισμό EU Pilot, εκτός εάν η προσφυγή στο EU Pilot θεωρείται χρήσιμη σε μια συγκεκριμένη περίπτωση.

Το 2016, ο αριθμός των νέων υποθέσεων EU Pilot έφτασε στο χαμηλότερο επίπεδο που έχει καταγραφεί από το 2011 (βλέπε διάγραμμα κατωτέρω).

¹²⁴ Οδηγία [2003/4/ΕΚ](#).

¹²⁵ [C\(2016\) 8600](#), ΕΕ C 18 της 19.1.2017.

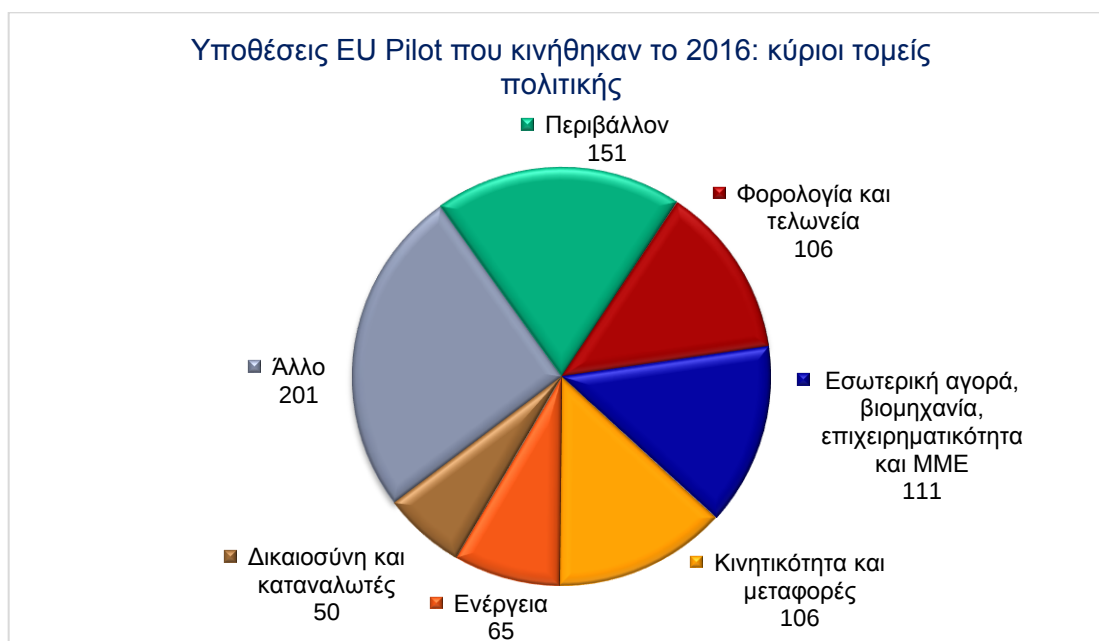
Στο ακόλουθο διάγραμμα παρουσιάζονται τα βασικά αριθμητικά στοιχεία του EU Pilot για το 2016¹²⁶:

Υποθέσεις EU Pilot που εκκρεμούσαν στο τέλος του έτους

1 260	>	Υποθέσεις EU Pilot που εκκρεμούσαν στο τέλος του 2015
790	>	Νέες υποθέσεις EU Pilot που καταχωρίστηκαν το 2016
875	>	Υποθέσεις EU Pilot που εξετάστηκαν το 2016
= 1 175	>	Υποθέσεις EU Pilot που εκκρεμούσαν στο τέλος του 2016

Το 2016 κινήθηκαν 790 νέες υποθέσεις EU Pilot. Από τις υποθέσεις αυτές, οι 270 κινήθηκαν έπειτα από καταγγελίες και έρευνες και οι 520 με πρωτοβουλία της Επιτροπής.

Στο κυκλικό διάγραμμα που ακολουθεί παρουσιάζονται οι τομείς πολιτικής για τους οποίους κινήθηκαν οι περισσότερες νέες υποθέσεις EU Pilot το 2016:

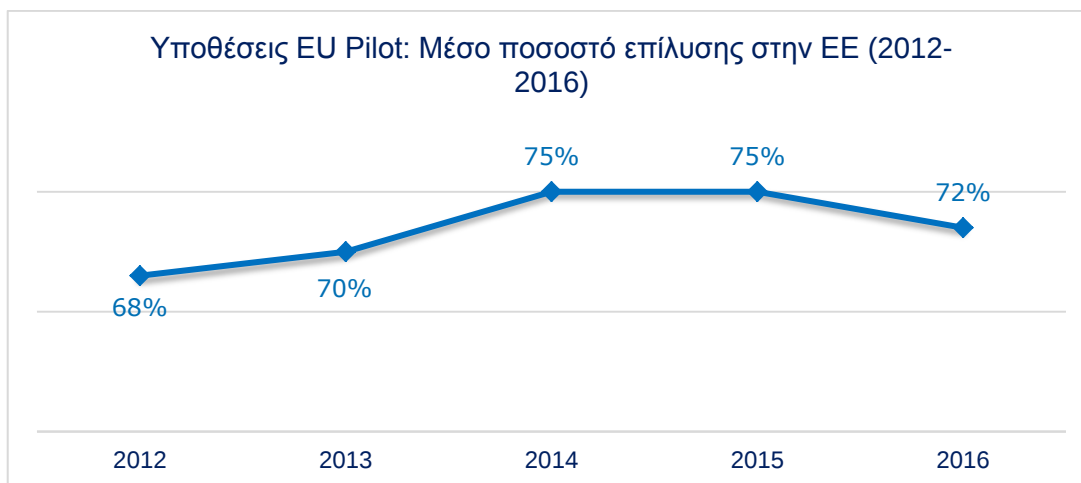

Το 2016 η Επιτροπή εξέτασε 875 υποθέσεις EU Pilot. Από αυτές έθεσε στο αρχείο τις 630, αφού έλαβε ικανοποιητικές απαντήσεις από τα οικεία κράτη μέλη. Ο αριθμός αυτός αντιστοιχεί σε ποσοστό επίλυσης **72 %**, το οποίο είναι χαμηλότερο από τα επίπεδα του 2015 και του 2014.

Συνολικά, **245 υποθέσεις EU Pilot** τέθηκαν στο αρχείο λόγω του ότι η Επιτροπή απέρριψε τις απαντήσεις που δόθηκαν από τα κράτη μέλη. Σε 233 από αυτές τις υποθέσεις δόθηκε συνέχεια με την κίνηση επίσημων διαδικασιών επί παραβάσει (σε σύγκριση με 201 τέτοιες υποθέσεις το 2015). Ενώ οι 65 από αυτές τις διαδικασίες βασίζονταν σε καταγγελίες και έρευνες, οι υπόλοιπες 168 κινήθηκαν από την Επιτροπή με δική της πρωτοβουλία.

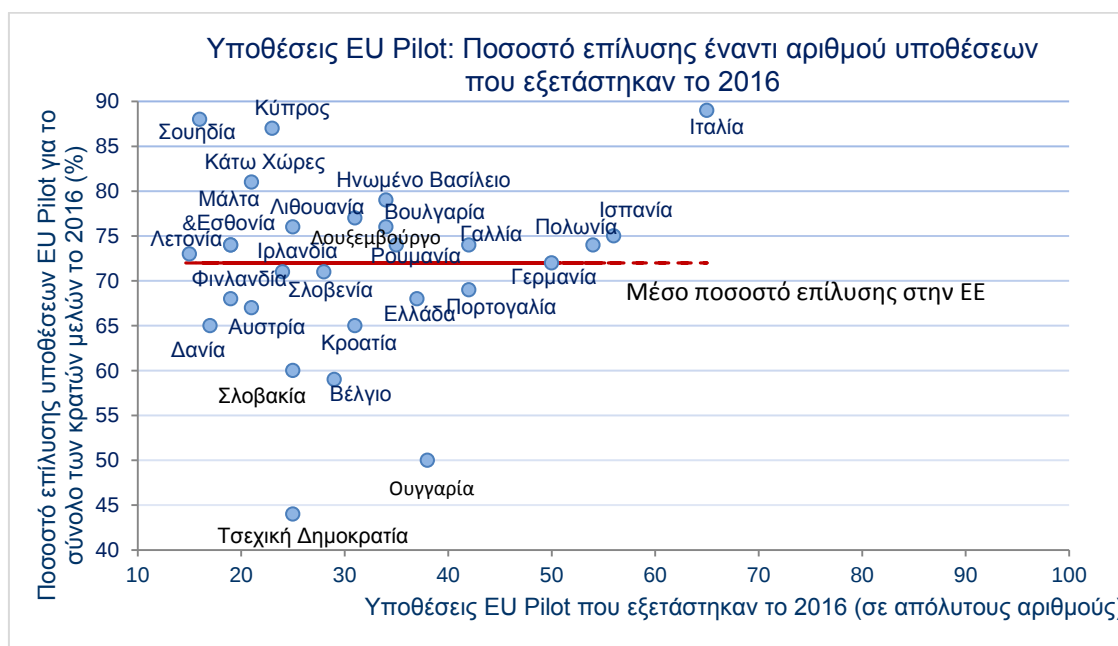
¹²⁶ Ο αριθμός των υποθέσεων EU Pilot που εκκρεμούσαν στο τέλος του 2016 (δ) υπολογίζεται με πρόσθεση του αριθμού των υποθέσεων που εκκρεμούσαν στο τέλος του 2015 (α) με τον αριθμό των νέων υποθέσεων που κινήθηκαν το 2016 (β) και, στη συνέχεια, με αφαίρεση του αριθμού των υποθέσεων που εξετάστηκαν εντός του 2016 (γ) (α+β-γ=δ).

Οι περισσότερες υποθέσεις EU Pilot που οδήγησαν στην κίνηση επίσημης διαδικασίας επί παραβάσει αφορούσαν τους ακόλουθους τομείς πολιτικής: περιβάλλον (53 υποθέσεις), εσωτερική αγορά, βιομηχανία, επιχειρηματικότητα και ΜΜΕ (38), ενέργεια (29) και φορολογία και τελωνεία (25). Η Ουγγαρία και η Γερμανία είχαν τον μεγαλύτερο αριθμό υποθέσεων EU Pilot στις οποίες δόθηκε συνέχεια μέσω διαδικασιών επί παραβάσει (σε 18 και 14 υποθέσεις αντιστοίχως), ακολουθούμενες από την Ισπανία και την Πολωνία (13 υποθέσεις η καθεμία).

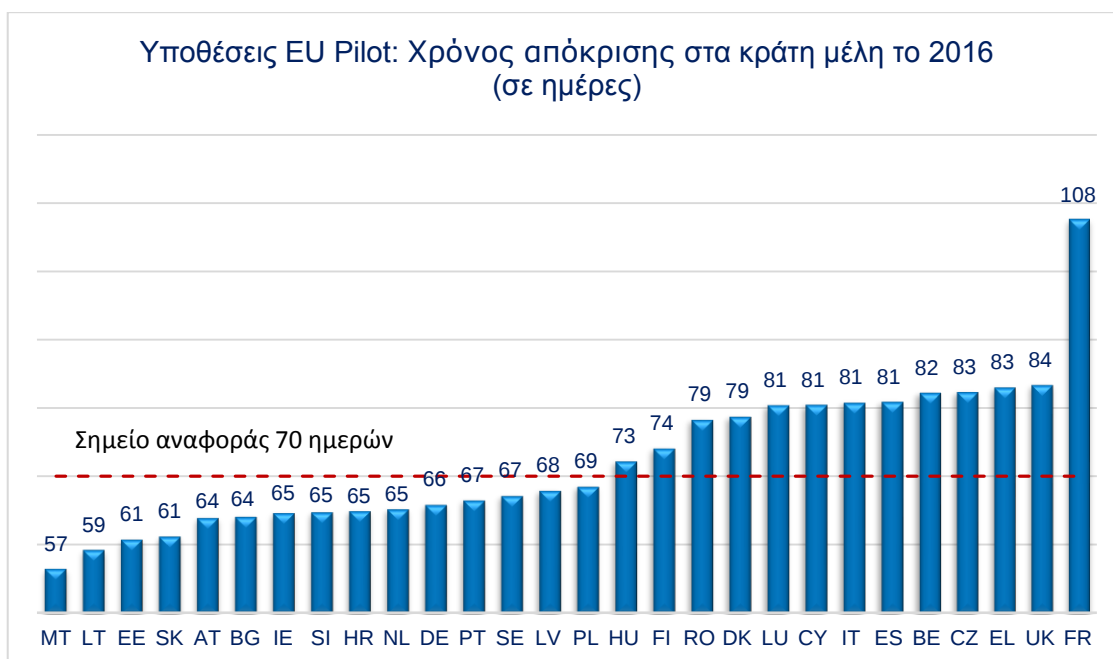
Στο τέλος του 2016 εκκρεμούσαν 1 175 υποθέσεις EU Pilot. Τα κυριότερα κράτη μέλη τα οποία αφορούσαν οι εν λόγω υποθέσεις ήταν η Ιταλία (98), η Ισπανία (75) και η Γαλλία (73). Το περιβάλλον παρέμεινε ο κυριότερος εμπλεκόμενος τομέας πολιτικής (295 εκκρεμείς υποθέσεις), ενώ ακολουθούν η δικαιοσύνη (161) και η εσωτερική αγορά, η βιομηχανία, η επιχειρηματικότητα και οι ΜΜΕ (143).

Στο διάγραμμα που ακολουθεί παρουσιάζεται το ποσοστό επίλυσης μέσω του EU Pilot. Πρόκειται για το ποσοστό των υποθέσεων που η Επιτροπή εξέτασε το 2016 και τις οποίες ήταν σε θέση να θέσει στο αρχείο χωρίς να κινήσει διαδικασία επί παραβάσει.

Τα κράτη μέλη διαθέτουν προθεσμία δέκα εβδομάδων (70 ημερών) για να απαντήσουν στα αιτήματα της Επιτροπής για πληροφορίες σχετικά με υποθέσεις EU Pilot. Στο επόμενο διάγραμμα παρουσιάζεται το διάστημα που χρειάστηκε κάθε κράτος μέλος, κατά μέσον όρο, για να απαντήσει στα αιτήματα της Επιτροπής το 2016. Εάν η απάντηση δεν είναι σαφής ή δεν είναι ικανοποιητική,

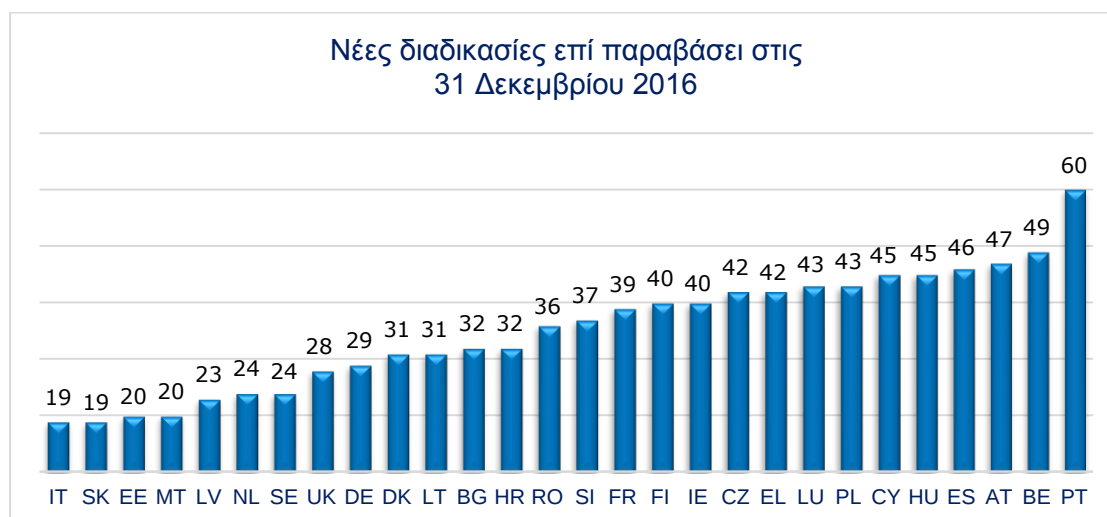
η Επιτροπή μπορεί να ζητήσει περαιτέρω διευκρίνιση ή μπορεί να κινήσει επίσημη διαδικασία επί παραβάσει.

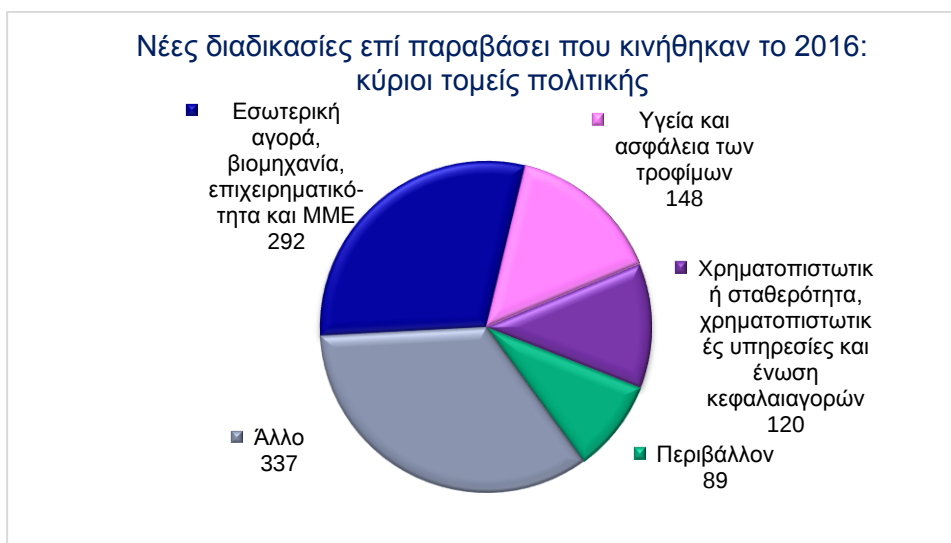
V. ΣΤΑΔΙΑΔΙΑΔΙΚΑΣΙΩΝ ΕΠΙ ΠΑΡΑΒΑΣΕΙ

1. Το προδικαστικό στάδιο

Το 2016 η Επιτροπή κίνησε **986** νέες διαδικασίες με την αποστολή προειδοποιητικής επιστολής. Το ακόλουθο διάγραμμα παρουσιάζει την κατανομή ανά κράτος μέλος.

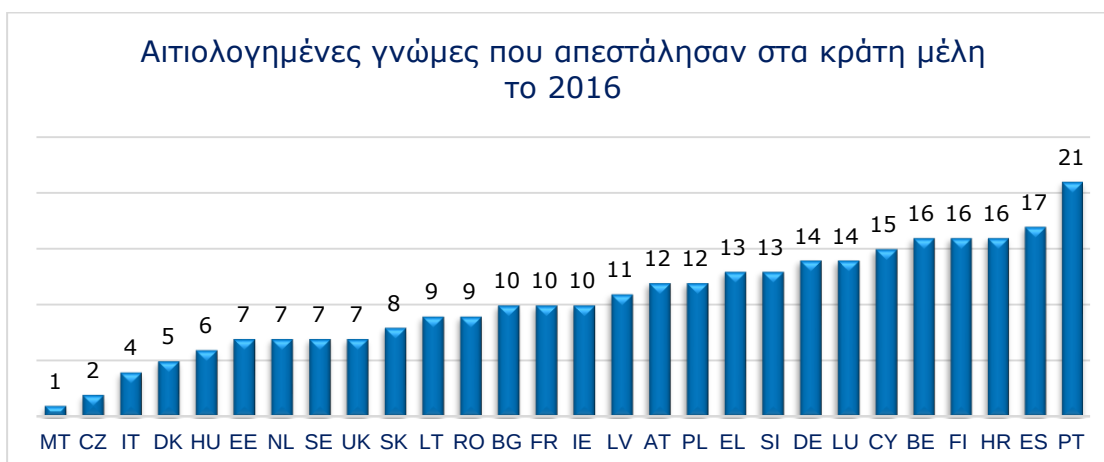

Στο διάγραμμα που ακολουθεί παρουσιάζονται οι κύριοι τομείς πολιτικής στους οποίους κινήθηκαν νέες διαδικασίες.

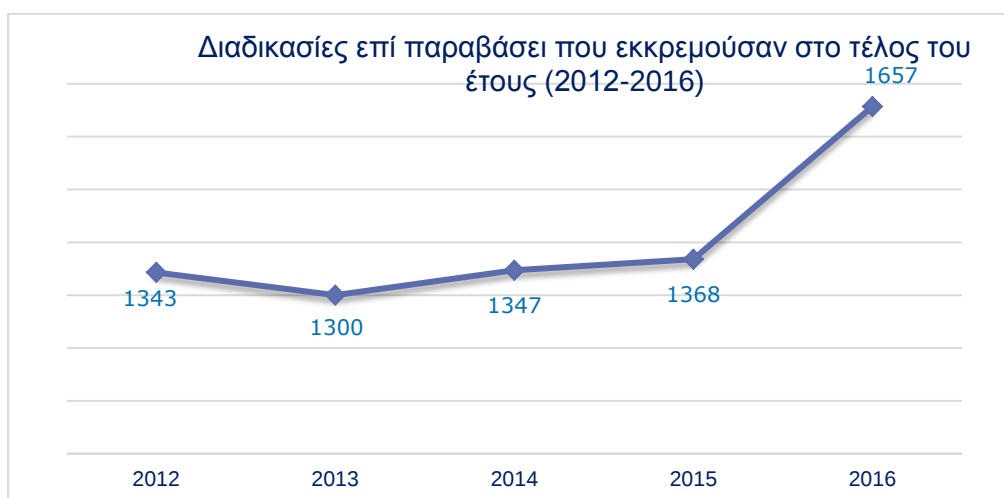

Το 2016, η Επιτροπή απέστειλε επίσης στα κράτη μέλη 292 αιτιολογημένες γνώμες. Οι κύριοι τομείς πολιτικής τους οποίους αφορούσαν οι γνώμες αυτές ήταν η εσωτερική αγορά (92), η κινητικότητα και οι μεταφορές (42), οι χρηματοπιστωτικές υπηρεσίες (37) και το περιβάλλον (33).

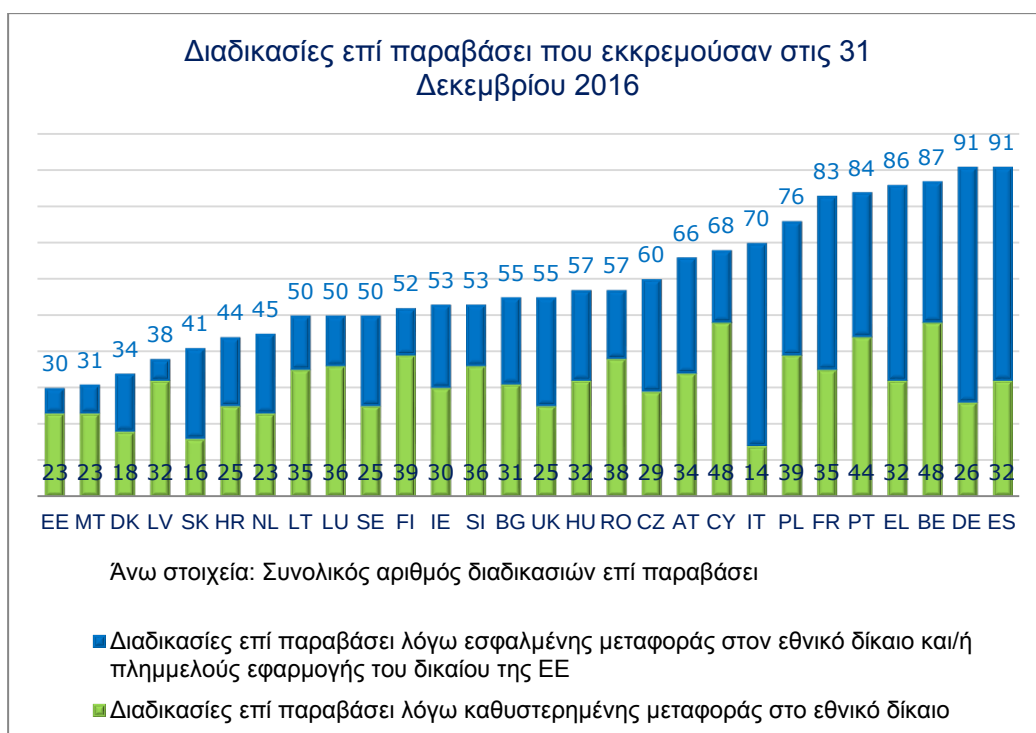
Το ακόλουθο διάγραμμα παρουσιάζει την κατανομή ανά κράτος μέλος.

Στο τέλος του 2016 εκκρεμούσαν **1 657** διαδικασίες επί παραβάσει. Πρόκειται για σημαντική αύξηση σε σύγκριση με το προηγούμενο έτος και ο αριθμός είναι υψηλότερος από όλα τα προηγούμενα έτη, όπως φαίνεται στο διάγραμμα που ακολουθεί.

Στο ακόλουθο διάγραμμα παρουσιάζεται ο αριθμός των διαδικασιών επί παραβάσει που εκκρεμούσαν ανά κράτος μέλος στο τέλος του 2016:

Στο ακόλουθο διάγραμμα παρουσιάζεται η κατανομή ανά τομέα πολιτικής των διαδικασιών επί παραβάσει που εκκρεμούσαν στο τέλος του 2016:

Ακόμη και μετά την κίνηση διαδικασίας επί παραβάσει, η Επιτροπή συνεχίζει τον διάλογο με το οικείο κράτος μέλος για να επιτευχθεί συμμόρφωση. Τα στατιστικά στοιχεία επιβεβαιώνουν ότι τα κράτη μέλη καταβάλλουν σημαντικές προσπάθειες για τη διευθέτηση των παραβάσεων τους πριν από την έκδοση της απόφασης από το Δικαστήριο¹²⁷.

Το 2016 η Επιτροπή έθεσε στο αρχείο:

- 520 διαδικασίες επί παραβάσει μετά την αποστολή προειδοποιητικής επιστολής·
- 126 υποθέσεις μετά την αποστολή αιτιολογημένης γνώμης· και
- 18 υποθέσεις μετά την απόφασή της να παραπέμψει την υπόθεση στο Δικαστήριο, όμως πριν από την υποβολή της αίτησης. Επιπλέον, η Επιτροπή απέσυρε 9 υποθέσεις προτού το Δικαστήριο εκδώσει απόφαση.

2. Αποφάσεις του Δικαστηρίου βάσει του άρθρου 258 και του άρθρου 260 παράγραφος 2 της ΣΛΕΕ

Το 2016 το Δικαστήριο εξέδωσε 28 αποφάσεις βάσει του άρθρου 258 της ΣΛΕΕ, εκ των οποίων 23 αποφάσεις ήταν υπέρ της Επιτροπής. Το Δικαστήριο εξέδωσε τον μεγαλύτερο αριθμό αποφάσεων κατά:

- της Πορτογαλίας (4, όλες υπέρ της Επιτροπής)·
- της Ελλάδας (3, όλες υπέρ της Επιτροπής)·

¹²⁷ Τα ακόλουθα αριθμητικά στοιχεία υπολογίστηκαν για το σύνολο των διαδικασιών επί παραβάσει που κινήθηκαν ανεξαρτήτως προέλευσης (δηλαδή, βάσει καταγγελίας, με πρωτοβουλία της Επιτροπής ή λόγω καθυστερημένης μεταφοράς οδηγιών στο εθνικό δίκαιο κρατών μελών).

- της Ισπανίας (3, όλες υπέρ της Επιτροπής)·
- του Ηνωμένου Βασιλείου (2, εκ των οποίων η μία υπέρ του Ηνωμένου Βασιλείου)·
- των Κάτω Χωρών (2, εκ των οποίων η μία υπέρ των Κάτω Χωρών)·
- της Πολωνίας (2, αμφότερες υπέρ της Επιτροπής)·
- της Αυστρίας (1, υπέρ της Αυστρίας)·
- του Βελγίου (1, υπέρ της Επιτροπής)·
- της Βουλγαρίας (1, υπέρ της Επιτροπής)·
- της Κύπρου (1, υπέρ της Επιτροπής)·
- της Τσεχικής Δημοκρατίας (1, υπέρ της Επιτροπής)·
- της Γερμανίας (1, υπέρ της Επιτροπής)·
- της Γαλλίας (1, υπέρ της Επιτροπής)·
- της Ουγγαρίας (1, υπέρ της Επιτροπής)·
- της Ιταλίας (1, υπέρ της Επιτροπής)·
- του Λουξεμβούργου (1, υπέρ της Επιτροπής)·
- της Μάλτας (1, υπέρ της Μάλτας)· και
- της Ρουμανίας (1, υπέρ της Επιτροπής).

Το 2016, οι περισσότερες αποφάσεις του Δικαστηρίου βάσει του άρθρου 258 της ΣΛΕΕ αφορούσαν την Πορτογαλία (4), την Ελλάδα (3) και την Ισπανία (3).

Συχνά, τα κράτη μέλη λαμβάνουν τα αναγκαία μέτρα για να συμμορφωθούν εγκαίρως με την απόφαση του Δικαστηρίου. Ωστόσο, στο τέλος του έτους, εξακολουθούσαν να εκκρεμούν 95 διαδικασίες επί παραβάσει παρά την έκδοση απόφασης του Δικαστηρίου διότι η Επιτροπή θεώρησε ότι τα οικεία κράτη μέλη δεν είχαν συμμορφωθεί ακόμη με τις αποφάσεις βάσει του άρθρου 258 της ΣΛΕΕ. Τα κυριότερα κράτη μέλη που αφορούσαν οι εν λόγω διαδικασίες ήταν η Ελλάδα (14), η Ισπανία (8), η Γερμανία και η Ιταλία (από 7). Οι υποθέσεις σχετίζονταν κυρίως με τους τομείς του περιβάλλοντος (37), των μεταφορών και της κινητικότητας (13), της φορολογίας και των τελωνείων (9) και της εσωτερικής αγοράς (8).

Από αυτές τις 95 υποθέσεις, 3 είχαν ήδη παραπεμφθεί στο Δικαστήριο για δεύτερη φορά. Όταν το Δικαστήριο επιβάλλει χρηματικές ποινές βάσει του άρθρου 260 παράγραφος 2 της ΣΛΕΕ, το ασυνεπές κράτος μέλος οφείλει να καταβάλει αμέσως το κατ' αποκοπή ποσό και να συνεχίσει να καταβάλλει την περιοδική χρηματική ποινή έως ότου συμμορφωθεί πλήρως με την πρώτη και δεύτερη απόφαση του Δικαστηρίου. Το 2016 το Δικαστήριο εξέδωσε 2 αποφάσεις βάσει του άρθρου 260 παράγραφος 2 της ΣΛΕΕ. Συγκεκριμένα, επέβαλε χρηματικές ποινές στην Ελλάδα¹²⁸ και στην Πορτογαλία¹²⁹. Στο τέλος του 2016, 10 διαδικασίες επί παραβάσει εκκρεμούσαν ακόμη μετά την έκδοση απόφασης του Δικαστηρίου βάσει του άρθρου 260 παράγραφος 2 της ΣΛΕΕ.

¹²⁸ *Επιτροπή κατά Ελλάδας*, [C-584/14](#) (κατ' αποκοπή ποσό 10 εκατ. EUR· χρηματικό πρόστιμο: 30 000 EUR για κάθε ημέρα καθυστέρησης της έγκρισης των απαιτούμενων μέτρων συμμόρφωσης με την απόφαση βάσει του άρθρου 258 της ΣΛΕΕ).

¹²⁹ *Επιτροπή κατά Πορτογαλίας*, [C-557/14](#) (κατ' αποκοπή ποσό 3 εκατ. EUR· χρηματικό πρόστιμο: 8 000 EUR για κάθε ημέρα καθυστέρησης της εφαρμογής των απαιτούμενων μέτρων συμμόρφωσης με την απόφαση βάσει του άρθρου 258 της ΣΛΕΕ).

VI. ΜΕΤΑΦΟΡΑ ΟΔΗΓΙΩΝ ΣΤΟ ΕΘΝΙΚΟ ΔΙΚΑΙΟ

1. Καθυστερημένη μεταφορά στο εθνικό δίκαιο

Η καταπολέμηση της καθυστερημένης μεταφοράς στο εθνικό δίκαιο αποτελεί μακροχρόνια προτεραιότητα της Επιτροπής. Κατά συνέπεια, η Επιτροπή προτείνει την επιβολή χρηματικών κυρώσεων κάθε φορά που παραπέμπει ένα κράτος μέλος στο Δικαστήριο βάσει του άρθρου 258 και του άρθρου 260 παράγραφος 3 της ΣΛΕΕ λόγω μη έγκαιρης κοινοποίησης των οικείων μέτρων για τη μεταφορά στο εθνικό δίκαιο οδηγιών που έχει εκδοθεί στο πλαίσιο νομοθετικής διαδικασίας (βλέπε λεπτομερή στοιχεία στο τμήμα VI σημείο 2).

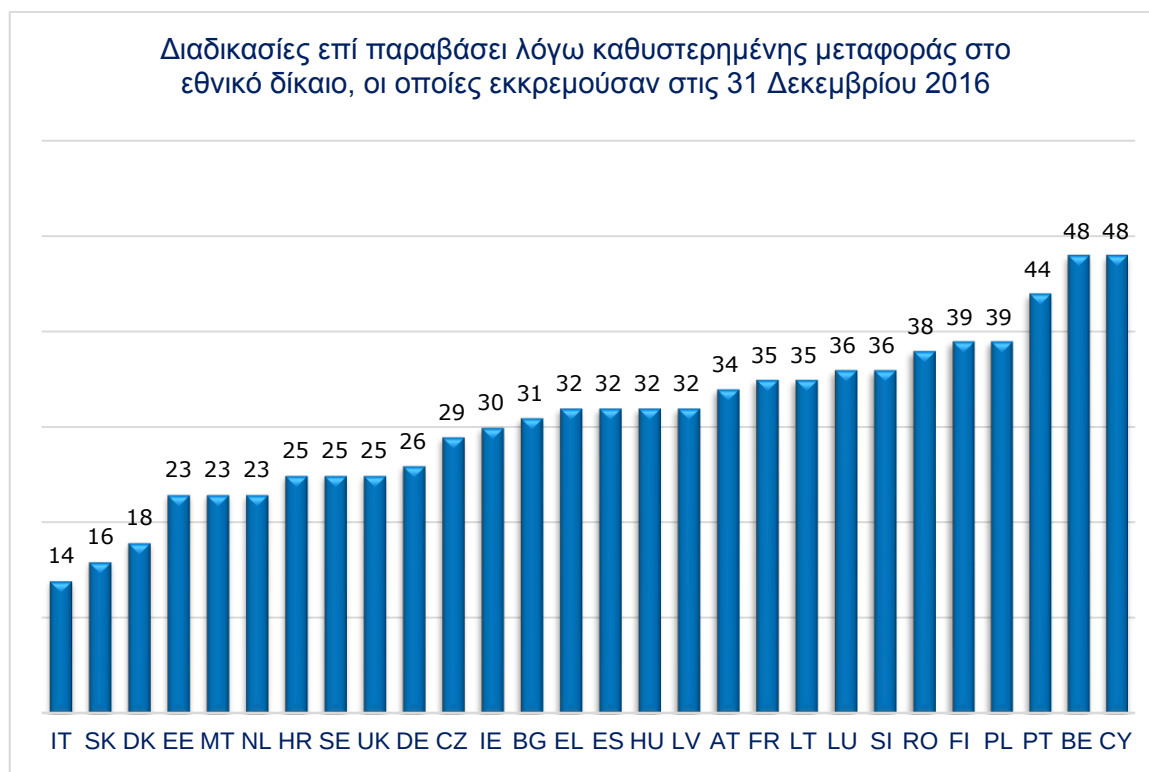
Το 2016 έπρεπε να μεταφερθούν στο εθνικό δίκαιο 70 οδηγίες, ήτοι περισσότερες από τις 56 οδηγίες που έπρεπε να μεταφερθούν στο εθνικό δίκαιο το 2015. **Ο αριθμός των νέων διαδικασιών επί παραβάσει λόγω καθυστερημένης μεταφοράς στο εθνικό δίκαιο σημείωσε κατακόρυφη αύξηση από 543 σε 847.**

Στο τέλος του 2016 εκκρεμούσαν **868 διαδικασίες επί παραβάσει λόγω καθυστερημένης μεταφοράς στο εθνικό δίκαιο**, αριθμός που αντιστοιχεί σε αύξηση 67,5 % σε σύγκριση με τις 518 υποθέσεις που εκκρεμούσαν στο τέλος του 2015.

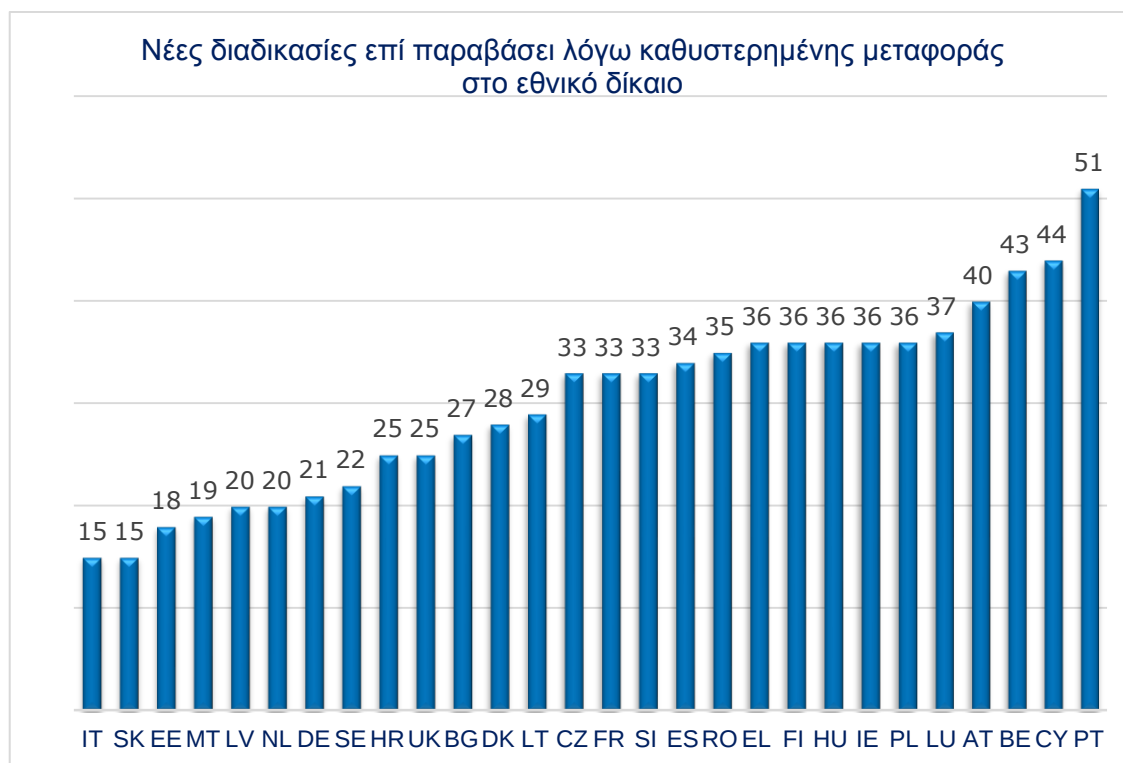
Διαδικασίες επί παραβάσει λόγω καθυστερημένης μεταφοράς στο εθνικό δίκαιο, οι οποίες εκκρεμούσαν στο τέλος του έτους

518	>	Διαδικασίες επί παραβάσει λόγω καθυστερημένης μεταφοράς στο εθνικό δίκαιο που εκκρεμούσαν στο τέλος του 2015
847	>	Νέες διαδικασίες επί παραβάσει λόγω καθυστερημένης μεταφοράς στο εθνικό δίκαιο που καταχωρίστηκαν το 2016
498	>	Διαδικασίες επί παραβάσει λόγω καθυστερημένης μεταφοράς στο εθνικό δίκαιο που τέθηκαν στο αρχείο το 2016
= 868	>	Διαδικασίες επί παραβάσει λόγω καθυστερημένης μεταφοράς στο εθνικό δίκαιο που εκκρεμούσαν στο τέλος του 2016

Στο ακόλουθο διάγραμμα απεικονίζεται ο αριθμός των διαδικασιών επί παραβάσει λόγω καθυστερημένης μεταφοράς στο εθνικό δίκαιο που εκκρεμούσαν στο τέλος του 2016 ανά κράτος μέλος, ανεξαρτήτως του έτους κατά το οποίο κινήθηκε η διαδικασία.

Στο επόμενο διάγραμμα απεικονίζονται οι νέες διαδικασίες επί παραβάσει λόγω καθυστερημένης μεταφοράς στο εθνικό δίκαιο (**847** συνολικά) που κινήθηκαν το 2016, ανά κράτος μέλος.

Οι τομείς πολιτικής στους οποίους κινήθηκαν οι νέες διαδικασίες το 2016 απεικονίζονται στο ακόλουθο διάγραμμα:

Νέες διαδικασίες επί παραβάσει κινήθηκαν κατά 27 κρατών μελών λόγω καθυστερημένης μεταφοράς στο εθνικό δίκαιο της οδηγίας για μέτρα μείωσης του κόστους εγκατάστασης υψίρρυθμων δικτύων ηλεκτρονικών επικοινωνιών¹³⁰. Επιπλέον, 26 κράτη μέλη εμπλέκονταν σε υποθέσεις καθυστερημένης μεταφοράς στο εθνικό δίκαιο των οδηγιών για τους ανθρώπινους ιστούς και τα κύτταρα¹³¹. Η Επιτροπή κίνησε 23 διαδικασίες λόγω καθυστερημένης μεταφοράς στο εθνικό δίκαιο της οδηγίας για τη συλλογική διαχείριση δικαιωμάτων πνευματικής ιδιοκτησίας και συγγενικών δικαιωμάτων¹³².

2. Προσφυγές στο Δικαστήριο βάσει του άρθρου 258 και του άρθρου 260 παράγραφος 3 της ΣΛΕΕ

Βάσει του άρθρου 260 παράγραφος 3 της ΣΛΕΕ, η Επιτροπή δύναται να προτείνει την επιβολή χρηματικών ποινών ακόμη και όταν παραπέμπει μια υπόθεση στο Δικαστήριο για πρώτη φορά βάσει του άρθρου 258 της ΣΛΕΕ λόγω ελλειπών μεταφοράς νομοθετικής οδηγίας στο εθνικό δίκαιο. Στόχος αυτής της καινοτομίας, την οποία εισήγαγε η Συνθήκη της Λισαβόνας, είναι να παροτρύνει ακόμη περισσότερο τα κράτη μέλη να μεταφέρουν εγκαίρως τις οδηγίες στο εθνικό δίκαιο. Η Επιτροπή αποφασίζει το ύψος των προτεινόμενων χρηματικών ποινών σύμφωνα με την πολιτική που ορίζεται στην ανακοίνωσή της σχετικά με την εφαρμογή του άρθρου 260 παράγραφος 3 της ΣΛΕΕ¹³³. Στην ανακοίνωσή της σχετικά με την πολιτική για την επιβολή της νομοθεσίας με τίτλο: *Δίκαιο της ΕΕ: Καλύτερη εφαρμογή για καλύτερα αποτελέσματα*,¹³⁴ η Επιτροπή ανακοίνωσε ότι για τις υποθέσεις παραβάσεων που θα κινηθούν μετά τη δημοσίευση της ανακοίνωσης, θα ζητεί συστηματικά από το Δικαστήριο να επιβάλλει την καταβολή κατ' αποκοπή ποσού καθώς και περιοδικής χρηματικής ποινής.

Το 2016 η Επιτροπή εξακολούθησε να παραπέμπει στο Δικαστήριο υποθέσεις διαδικασιών επί παραβάσει λόγω καθυστερημένης μεταφοράς στο εθνικό δίκαιο με αίτημα για επιβολή ημερησίας χρηματικής ποινής δυνάμει του άρθρου 260 παράγραφος 3 της ΣΛΕΕ. Το 2016

¹³⁰ Οδηγία [2014/61/ΕΕ](#).

¹³¹ Οδηγίες [2015/565/ΕΕ](#) και [2015/566/ΕΕ](#).

¹³² Οδηγία [2014/26/ΕΕ](#).

¹³³ [ΕΕ C 12](#) της 15.1.2011, σ. 1-5.

¹³⁴ C(2016) 8600, [ΕΕ C 18](#) της 19.1.2017.

παρέπεμψε στο Δικαστήριο 2 κράτη μέλη: το Λουξεμβούργο (2 υποθέσεις)¹³⁵ και τη Ρουμανία (1 υπόθεση)¹³⁶. Σε άλλες 4 υποθέσεις η Επιτροπή έλαβε μεν την απόφαση να προσφύγει στο Δικαστήριο αλλά τα κράτη μέλη ενέκριναν τα μέτρα μεταφοράς στο εθνικό δίκαιο πριν από την υποβολή της σχετικής αίτησης στο Δικαστήριο και, ως εκ τούτου, αποφεύχθηκε η διαδικασία ενώπιον του Δικαστηρίου. Οι υποθέσεις αυτές αφορούν την καθυστερημένη μεταφορά στο εθνικό δίκαιο της οδηγίας για τον ενιαίο ευρωπαϊκό σιδηροδρομικό χώρο (Ελλάδα)¹³⁷, της οδηγίας για την ανάκαμψη και την εξυγίανση των τραπεζών¹³⁸ (Ρουμανία και Τσεχική Δημοκρατία) και της οδηγίας για την υπέρμετρη στήριξη στις αξιολογήσεις πιστοληπτικής ικανότητας¹³⁹ (Λουξεμβούργο).

Το 2016 τα κράτη μέλη ενέτειναν τις προσπάθειές τους για την ολοκλήρωση της μεταφοράς στο εθνικό δίκαιο πριν από την έκδοση των αποφάσεων του Δικαστηρίου. Ωστόσο, παρέμειναν σε εκκρεμότητα 5 υποθέσεις με πρόταση επιβολής ημερήσιας χρηματικής ποινής: από 1 υπόθεση κατά του Βελγίου, των Κάτω Χωρών, της Πολωνίας, της Ρουμανίας και της Σουηδίας.

¹³⁵ *Επιτροπή κατά Λουξεμβούργου*, [C-489/16](#). Η Επιτροπή παρέπεμψε το Λουξεμβούργο στο Δικαστήριο λόγω πλημμελούς εφαρμογής της οδηγίας για τον ενιαίο ευρωπαϊκό σιδηροδρομικό χώρο. Πρότεινε την επιβολή ημερήσιας χρηματικής ποινής ύψους 8 710 EUR. *Επιτροπή κατά Λουξεμβούργου*, [C-511/16](#). Η Επιτροπή παρέπεμψε το Λουξεμβούργο στο Δικαστήριο λόγω πλημμελούς εφαρμογής της οδηγίας [2014/27/ΕΕ](#) προκειμένου να ευθυγραμμιστεί με τον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. [1272/2008](#) για την ταξινόμηση, την επισήμανση και τη συσκευασία των ουσιών και των μειγμάτων. Πρότεινε την επιβολή ημερήσιας χρηματικής ποινής ύψους 8 710 EUR.

¹³⁶ *Επιτροπή κατά Ρουμανίας*, [C-62/156](#). Η Επιτροπή παρέπεμψε τη Ρουμανία στο Δικαστήριο λόγω πλημμελούς εφαρμογής της οδηγίας σχετικά με την περιεκτικότητα των καυσίμων πλοίων σε θείο. Πρότεινε την επιβολή ημερήσιας χρηματικής ποινής ύψους 38 042,60 EUR. Η Ρουμανία στη συνέχεια θέσπισε τα απαραίτητα νομοθετικά μέτρα και, ως εκ τούτου, η Επιτροπή απέσυρε την υπόθεση αυτή από το Δικαστήριο.

¹³⁷ Οδηγία [2012/34/ΕΕ](#).

¹³⁸ Οδηγία [2014/59/ΕΕ](#).

¹³⁹ Οδηγία [2013/14/ΕΕ](#).

VII. ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

Ο μεγάλος αριθμός διαδικασιών επί παραβάσει, ο οποίος το 2016 ήταν ο υψηλότερος της τελευταίας πενταετίας, εξακολουθεί να προκαλεί σοβαρή ανησυχία. Η μη διασφάλιση της έγκαιρης και ορθής μεταφοράς της νομοθεσίας της ΕΕ στο εθνικό δίκαιο στερεί εντέλει από τους πολίτες και τις επιχειρήσεις τα οφέλη που τους παρέχει το δίκαιο της ΕΕ. Η Επιτροπή θεωρεί συνεπώς ιδιαίτερα σημαντικό να διασφαλιστεί η αποτελεσματική εφαρμογή του δικαίου.

Η εφαρμογή, η υλοποίηση και η επιβολή της νομοθεσίας της ΕΕ αποτελούν κοινό καθήκον της ΕΕ και των κρατών μελών. Η Επιτροπή θα εξακολουθήσει να παρέχει στα κράτη μέλη τη στήριξη και τη βοήθεια που έχουν ανάγκη στο στάδιο της υλοποίησης. Σύμφωνα με την ανακοίνωση «*Δίκαιο της ΕΕ: Καλύτερη εφαρμογή για καλύτερα αποτελέσματα*», η Επιτροπή θα εστιάσει τις προσπάθειές της σε προβλήματα όπου τα μέτρα επιβολής μπορούν να έχουν ουσιαστικά αποτελέσματα. Ταυτόχρονα, θα ενισχύσει τα μέτρα που λαμβάνει όταν δίνει συνέχεια σε παραβιάσεις του δικαίου της ΕΕ μέσω διαδικασιών επί παραβάσει. Για να εξασφαλίσει ταχύτερη συμμόρφωση και να είναι σε θέση να επιτύχει τις προτεραιότητες πολιτικής που έχει θέσει, η Επιτροπή στο εξής θα κινεί διαδικασίες επί παραβάσει χωρίς να στηρίζεται στον μηχανισμό EU Pilot, εκτός εάν η προσφυγή στο EU Pilot θεωρείται χρήσιμη σε μια συγκεκριμένη περίπτωση. Η Επιτροπή έχει επίσης ενισχύσει το καθεστώς κυρώσεων βάσει του άρθρου 260 παράγραφος 3 της ΣΛΕΕ για τις περιπτώσεις στις οποίες τα κράτη μέλη δεν κοινοποιούν εγκαίρως τα μέτρα μεταφοράς στο εθνικό τους δίκαιο μιας οδηγίας που έχει εκδοθεί σύμφωνα με νομοθετική διαδικασία.

Αυτή η περισσότερο στρατηγική προσέγγιση, σε συνδυασμό με την έγκαιρη και αποτελεσματική δράση της Επιτροπής, αποσκοπεί στη διασφάλιση της καλύτερης εφαρμογής του δικαίου της ΕΕ προς όφελος όλων.

ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ ΚΑΙ ΕΠΕΞΗΓΗΣΕΙΣ

I. Ετήσια έκθεση

1. Εντοπισμός προβλημάτων

Πρώτο διάγραμμα: Αριθμός καταγγελιών (2012-2016)

Στο διάγραμμα αυτό παρουσιάζεται ο συνολικός αριθμός καταγγελιών που καταχώρισε η Επιτροπή για τα έτη 2012-2016.

Δεύτερο διάγραμμα: Δημόσιες καταγγελίες που εκκρεμούσαν στο τέλος του έτους

Το διάγραμμα αυτό ξεκινά με τον αριθμό των εκκρεμών καταγγελιών που μεταφέρθηκαν από το 2015 (πρώτη στήλη). Στη δεύτερη στήλη παρουσιάζεται ο αριθμός των νέων καταγγελιών που καταχωρίστηκαν το 2016. Η τρίτη στήλη αφορά τον αριθμό των καταγγελιών για τις οποίες η Επιτροπή έλαβε απόφαση εντός του 2016. Στην τέταρτη στήλη παρουσιάζεται ο αριθμός των καταγγελιών που εκκρεμούσαν στο τέλος του 2016 (ο οποίος υπολογίζεται με πρόσθεση του πρώτου αριθμού με τον δεύτερο και, στη συνέχεια, με αφαίρεση του τρίτου αριθμού).

Τρίτο διάγραμμα: Νέες καταγγελίες που καταχωρίστηκαν το 2016: κύριοι τομείς πολιτικής¹⁴⁰

Στο διάγραμμα αυτό παρουσιάζονται οι κύριοι τομείς πολιτικής στους οποίους καταχωρίστηκαν νέες καταγγελίες το 2016.

2. EU Pilot

Πρώτο διάγραμμα: Αριθμός υποθέσεων EU Pilot (2012-2016)

Στο διάγραμμα αυτό παρουσιάζεται ο συνολικός αριθμός υποθέσεων EU Pilot που κίνησε η Επιτροπή τα έτη 2012-2016.

Δεύτερο διάγραμμα: Υποθέσεις EU Pilot που εκκρεμούσαν στο τέλος του έτους

Το διάγραμμα αυτό ξεκινά με τον αριθμό των εκκρεμών υποθέσεων EU Pilot που μεταφέρθηκαν από το 2015 (πρώτη στήλη). Στη δεύτερη στήλη παρουσιάζεται ο αριθμός των νέων υποθέσεων EU Pilot που κινήθηκαν το 2016. Η τρίτη στήλη αφορά τον αριθμό των υποθέσεων για τις οποίες η Επιτροπή έλαβε απόφαση εντός του 2016. Στην τέταρτη στήλη παρουσιάζεται ο αριθμός των υποθέσεων EU Pilot που εκκρεμούσαν στο τέλος του 2016 (ο οποίος υπολογίζεται με πρόσθεση του πρώτου αριθμού με τον δεύτερο και, στη συνέχεια, με αφαίρεση του τρίτου αριθμού).

Τρίτο διάγραμμα: Υποθέσεις EU Pilot που κινήθηκαν το 2016: κύριοι τομείς πολιτικής

Στο διάγραμμα αυτό παρουσιάζονται οι τομείς πολιτικής για τους οποίους κινήθηκαν οι νέες υποθέσεις EU Pilot το 2016.

Τέταρτο διάγραμμα: Υποθέσεις EU Pilot: Μέσο ποσοστό επίλυσης στην ΕΕ (2012-2016)

¹⁴⁰ Τα δεδομένα σχετικά με τους τομείς πολιτικής που αναφέρονται στην κύρια έκθεση και στις ενότητες για τα κράτη μέλη βασίζονται στις πληροφορίες που είναι διαθέσιμες στην κεντρική βάση δεδομένων της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για τις παραβάσεις. Οι τομείς πολιτικής που αναφέρονται είναι οι εξής: γεωργία και αγροτική ανάπτυξη· προϋπολογισμός· δράση για το κλίμα· επικοινωνιακά δίκτυα, περιεχόμενο και τεχνολογία· ανταγωνισμός· εκπαίδευση και πολιτισμός· οικονομικές και χρηματοδοτικές υποθέσεις· χρηματοπιστωτική σταθερότητα και ένωση κεφαλαιαγορών· γειτονία και διαπραγματεύσεις για τη διεύρυνση· απασχόληση· ενέργεια· περιβάλλον· μετανάστευση και εσωτερικές υποθέσεις δικαιοσύνη και καταναλωτές· θαλάσσιες υποθέσεις και αλιεία· εσωτερική αγορά, βιομηχανία, επιχειρηματικότητα και ΜΜΕ· κινητικότητα και μεταφορές· περιφερειακή πολιτική· υγεία και ασφάλεια των τροφίμων· φορολογία και τελωνεία· εμπόριο.

Στο διάγραμμα αυτό παρουσιάζεται ο συνολικός αριθμός υποθέσεων EU Pilot που έθεσε στο αρχείο η Επιτροπή τα τελευταία 4 έτη χωρίς να κινήσει διαδικασία επί παραβάσει.

Πέμπτο διάγραμμα: Υποθέσεις EU Pilot: Ποσοστό επίλυσης έναντι αριθμού υποθέσεων που εξετάστηκαν το 2016

Στο διάγραμμα αυτό παρουσιάζεται το ποσοστό επίλυσης υποθέσεων μέσω του EU Pilot, δηλ. το ποσοστό των υποθέσεων που εξέτασε η Επιτροπή το 2016 και τις οποίες ήταν σε θέση να θέσει στο αρχείο χωρίς να κινήσει διαδικασία επί παραβάσει.

Έκτο διάγραμμα: Υποθέσεις EU Pilot: Χρόνος απόκρισης των κρατών μελών το 2016 (σε ημέρες)

Στο διάγραμμα αυτό παρουσιάζεται ο μέσος χρόνος απόκρισης κάθε κράτους μέλους στο EU Pilot το 2016.

3. Διαδικασίες επί παραβάσει

Πρώτο διάγραμμα: Νέες διαδικασίες επί παραβάσει στις 31 Δεκεμβρίου 2016

Στο διάγραμμα αυτό παρουσιάζεται ο αριθμός νέων διαδικασιών επί παραβάσει που κινήθηκαν το 2016, ανά κράτος μέλος.

Δεύτερο διάγραμμα: Νέες διαδικασίες επί παραβάσει που κινήθηκαν το 2016: κύριοι τομείς πολιτικής

Στο διάγραμμα αυτό παρουσιάζονται οι κύριοι τομείς πολιτικής για τους οποίους κινήθηκαν οι νέες διαδικασίες επί παραβάσει το 2016.

Τρίτο διάγραμμα: Αιτιολογημένες γνώμες που απεστάλησαν στα κράτη μέλη το 2016

Στο διάγραμμα αυτό παρουσιάζεται ο αριθμός αιτιολογημένων γνωμών που απεστάλησαν στα κράτη μέλη το 2016.

Τέταρτο διάγραμμα: Διαδικασίες επί παραβάσει που εκκρεμούσαν στο τέλος του έτους (2012-2016)

Στο διάγραμμα αυτό παρουσιάζεται ο αριθμός των διαδικασιών επί παραβάσει που εκκρεμούσαν στις 31 Δεκεμβρίου κάθε έτους από το 2012 έως το 2016.

Πέμπτο διάγραμμα: Διαδικασίες επί παραβάσει που εκκρεμούσαν στις 31 Δεκεμβρίου 2016

Τα αριθμητικά αυτά στοιχεία παρουσιάζουν όλες τις διαδικασίες που έχει κινήσει η Επιτροπή κατά κάθε κράτους μέλους μέσω της αποστολής προειδοποιητικής επιστολής σύμφωνα με το άρθρο 258 της ΣΛΕΕ. Καλύπτονται επιστολές που εστάλησαν το 2016, ή νωρίτερα, ανεξάρτητα από το στάδιο στο οποίο έχουν φτάσει οι υποθέσεις. Παρουσιάζονται μόνο οι υποθέσεις που δεν έχουν τεθεί ακόμη στο αρχείο με επίσημη απόφαση. Για κάθε κράτος μέλος, στο διάγραμμα γίνεται διάκριση μεταξύ διαδικασιών επί παραβάσει λόγω εσφαλμένης μεταφοράς και/ή πλημμελούς εφαρμογής του δικαίου της ΕΕ, αφενός, και διαδικασιών επί παραβάσει λόγω καθυστερημένης μεταφοράς, αφετέρου.

Σύμφωνα με τα ανωτέρω, τα αριθμητικά στοιχεία αφορούν όλες τις υποθέσεις οι οποίες, στις 31 Δεκεμβρίου 2016:

βρίσκονταν στο προδικαστικό στάδιο (προειδοποιητική επιστολή, αιτιολογημένη γνώμη ή απόφαση παραπομπής στο Δικαστήριο δυνάμει του άρθρου 258 της ΣΛΕΕ)·

εκκρεμούσαν ενώπιον του Δικαστηρίου δυνάμει του άρθρου 258 της ΣΛΕΕ ή του άρθρου 260 παράγραφος 3 της ΣΛΕΕ·

είχε εκδοθεί απόφαση από το Δικαστήριο αλλά η Επιτροπή δεν μπορούσε ακόμη να επιβεβαιώσει ότι το κράτος μέλος είχε εφαρμόσει ορθά την απόφαση του Δικαστηρίου·

βρίσκονταν στη δεύτερη προδικαστική διαδικασία (προειδοποιητική επιστολή ή απόφαση παραπομπής δυνάμει του άρθρου 260 παράγραφος 2 της ΣΛΕΕ)·

εκκρεμούσαν ενώπιον του Δικαστηρίου λόγω δεύτερης παραπομπής· ή

είχε εκδοθεί απόφαση από το Δικαστήριο για δεύτερη φορά αλλά η Επιτροπή δεν μπορούσε ακόμη να επιβεβαιώσει ότι το κράτος μέλος είχε εφαρμόσει ορθά τη δεύτερη απόφαση.

Στο αριθμητικό αυτό στοιχείο δεν περιλαμβάνονται, για παράδειγμα, οι εκκρεμείς υποθέσεις EU Pilot. Δεν περιλαμβάνονται επίσης οι υποθέσεις EU Pilot για τις οποίες η Επιτροπή απέρριψε την απάντηση του κράτους μέλους αλλά δεν είχε αποστείλει ακόμη προειδοποιητική επιστολή δυνάμει του άρθρου 258 της ΣΛΕΕ.

Έκτο διάγραμμα: Διαδικασίες επί παραβάσει που εκκρεμούσαν στο τέλος του 2016: τομείς πολιτικής

Στο διάγραμμα αυτό παρουσιάζεται η κατανομή ανά τομέα πολιτικής των διαδικασιών επί παραβάσει που εκκρεμούσαν στις 31 Δεκεμβρίου 2016.

4. Μεταφορά οδηγιών στο εθνικό δίκαιο

Πρώτο διάγραμμα: Οδηγίες και διαδικασίες επί παραβάσει λόγω καθυστερημένης μεταφοράς στο εθνικό δίκαιο

Στο διάγραμμα αυτό παρουσιάζεται ο αριθμός των οδηγιών που έπρεπε να έχουν μεταφερθεί στο εθνικό δίκαιο τα έτη 2012-2016 και ο αριθμός των νέων διαδικασιών επί παραβάσει που κινήθηκαν κατά την περίοδο αυτή λόγω καθυστερημένης μεταφοράς στο εθνικό δίκαιο.

Δεύτερο διάγραμμα: Διαδικασίες επί παραβάσει λόγω καθυστερημένης μεταφοράς στο εθνικό δίκαιο, οι οποίες εκκρεμούσαν στο τέλος του έτους

Το διάγραμμα αυτό ξεκινά με τον αριθμό των διαδικασιών επί παραβάσει λόγω καθυστερημένης μεταφοράς στο εθνικό δίκαιο οι οποίες μεταφέρθηκαν από το 2015 (πρώτη στήλη). Στη δεύτερη στήλη παρουσιάζεται ο αριθμός των νέων διαδικασιών επί παραβάσει λόγω καθυστερημένης μεταφοράς στο εθνικό δίκαιο οι οποίες καταχωρίστηκαν το 2016. Η τρίτη στήλη αφορά τον αριθμό των καταγγελιών για τις οποίες η Επιτροπή έλαβε απόφαση εντός του 2016. Στην τέταρτη στήλη παρουσιάζεται ο αριθμός των διαδικασιών επί παραβάσει λόγω καθυστερημένης μεταφοράς στο εθνικό δίκαιο οι οποίες εκκρεμούσαν στο τέλος του 2016 (ο οποίος υπολογίζεται με πρόσθεση του πρώτου αριθμού με τον δεύτερο και, στη συνέχεια, με αφαίρεση του τρίτου αριθμού).

Τρίτο διάγραμμα: Διαδικασίες επί παραβάσει λόγω καθυστερημένης μεταφοράς στο εθνικό δίκαιο, οι οποίες εκκρεμούσαν στις 31 Δεκεμβρίου 2016

Στο διάγραμμα αυτό παρουσιάζεται ο αριθμός των διαδικασιών επί παραβάσει λόγω καθυστερημένης μεταφοράς στο εθνικό δίκαιο οι οποίες εκκρεμούσαν στις 31 Δεκεμβρίου 2016 ανά κράτος μέλος, ανεξαρτήτως του έτους κατά το οποίο κινήθηκε η διαδικασία επί παραβάσει.

Τέταρτο διάγραμμα: Νέες διαδικασίες επί παραβάσει λόγω καθυστερημένης μεταφοράς στο εθνικό δίκαιο

Το στοιχείο αυτό παρουσιάζει τον αριθμό προειδοποιητικών επιστολών που απεστάλησαν σε κάθε κράτος μέλος δυνάμει του άρθρου 258 της ΣΛΕΕ για ελλειπείς ή μερικές κοινοποιήσεις εθνικών μέτρων μεταφοράς το 2016. Το στοιχείο αυτό περιλαμβάνεται ήδη στον συνολικό αριθμό των νέων διαδικασιών επί παραβάσει που κινήθηκαν κατά του εκάστοτε μέλους το 2016, και κατά συνέπεια δεν θα πρέπει να προστεθεί στον αριθμό που αναφέρεται στο πρώτο διάγραμμα της ενότητας με τα γενικά στατιστικά στοιχεία.

Να σημειωθεί ότι δεν εκκρεμούσαν απαραίτητως όλες αυτές οι νέες διαδικασίες επί παραβάσει για καθυστερημένη μεταφορά στις 31 Δεκεμβρίου 2016. Για παράδειγμα, εάν η Επιτροπή κίνησε διαδικασία επί παραβάσει λόγω καθυστερημένης μεταφοράς τον Μάρτιο του 2016 αποστέλλοντας προειδοποιητική επιστολή, αυτή θα προστεθεί στις νέες διαδικασίες επί παραβάσει ακόμη και αν η Επιτροπή έθεσε την υπόθεση στο αρχείο τον Οκτώβριο του 2016 λόγω του ότι το κράτος μέλος κοινοποίησε την πλήρη μεταφορά στο εθνικό δίκαιο.

Πέμπτο διάγραμμα: Νέες διαδικασίες επί παραβάσει λόγω καθυστερημένης μεταφοράς στο εθνικό δίκαιο που κινήθηκαν το 2016: κύριοι τομείς πολιτικής

Στο διάγραμμα αυτό παρουσιάζονται οι κύριοι τομείς πολιτικής για τους οποίους το 2016 κινήθηκαν οι διαδικασίες επί παραβάσει λόγω καθυστερημένης μεταφοράς στο εθνικό δίκαιο.